

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostního managementu

Katedra soukromého práva

Výsluhové nároky příslušníků bezpečnostních sborů

Bakalářská práce

The retirement claims of the security forces members

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

PhDr. Mgr. Zbyněk FLEKAL MBA

AUTOR PRÁCE

Jan DUDÁK

PRAHA

2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Milovicích, dne 10. března 2022

Jan DUDÁK

ANOTACE

Práce se zabývá výsluhovými nároky příslušníků bezpečnostních sborů České republiky v souladu se zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů a zákonem č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání. Teoretickými podklady práce jsou současné právní normy a s nimi související dokumenty týkající se služebního poměru a výsluhových nároků příslušníků bezpečnostních sborů a vojáků z povolání. V jednotlivých částech je popsáno zakotvení výsluhových nároků v právním systému ČR a jeho historický vývoj, jejich charakteristika a funkce, metodika jejich výpočtu, srovnání výše těchto nároků s ohledem na počet let strávených ve služebním poměru a statistika finančních nákladů na výplatu výsluhových příspěvků od roku 2010.

KLÍČOVÁ SLOVA

bezpečnostní sbory, odchodné, příslušník bezpečnostního sboru, služební poměr, voják z povolání, výsluhové nároky, výsluhový příspěvek

ANNOTATION

The thesis deals with the retirement claims of members of the security forces of the Czech Republic in accordance with Act No. 361/2003 Coll., On the employment of members of the security forces and Act No. 221/1999 Coll., On professional soldiers. The theoretical basis of the work are current legal norms and related documents concerning the service and retirement rights of members of the security forces and professional soldiers. The individual sections describe the anchoring of retirement entitlements in the Czech legal system and its historical development, their characteristics and functions, methodology of their calculation, comparison of the amount of these entitlements with regard to the number of years spent in employment and statistics of financial costs for retirement contributions since 2010.

KEY WORDS

employment, member of the security corps, professional soldier, retirement allowance, retirement claims, security forces, severance pay

Obsah

Čestné prohlášení	2
ANOTACE	3
KLÍČOVÁ SLOVA	3
ANNOTATION	3
KEY WORDS	3
Obsah	4
ÚVOD	6
1. VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	8
1.1. Bezpečnostní sbory České republiky	8
1.2. Služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů	8
1.2.1. Charakteristika služebního poměru	8
1.2.2. Vznik služebního poměru	9
1.2.3. Způsoby skončení služebního poměru	10
1.3. Výsluhové nároky jako pojem	12
1.3.1. Funkce výsluhových nároků	12
1.3.2. Zánik nároků na výplatu výsluhových náležitostí	13
2. HISTORICKÝ VÝVOJ V PRÁVNÍ ÚPRAVĚ SLUŽEBNÍHO POMĚRU A VÝSLUHOVÝCH NÁROKŮ	15
2.1. Období od roku 1914	15
2.2. Období mezi léty 1918 až 1945	15
2.3. Období mezi léty 1945 až 1989	16
2.4. Období mezi léty 1989 až 2003	17
2.5. Období od roku 2003 do současnosti	17
3. ROZDĚLENÍ A CHARAKTERISTIKA JEDNOTLIVÝCH VÝSLUHOVÝCH NÁROKŮ	19
3.1. Odchodné	19
3.1.1. Princip výměry odchodného a jeho zvyšování	19
3.1.2. Souběh odchodného a výsluhového příspěvku	19
3.2. Výsluhový příspěvek	20
3.2.1. Princip výměry výsluhového příspěvku a jeho zvyšování	20

3.2.2. Souběh výsluhového příspěvku s důchody	20
3.2.3. Souběh nároku na výsluhový příspěvek s nárokem na výsluhový příspěvek ze služebního poměru vojáka z povolání	21
3.2.4. Povinnosti bývalého příslušníka, kterému je poskytován výsluhový příspěvek	21
3.3. Úmrtné a příspěvek na pohřeb příslušníka bezpečnostních sborů	21
3.3.1. Úmrtné	21
3.3.2. Příspěvek na pohřeb	22
3.4. Jednorázové odškodnění a náhrady poskytované po úmrtí při výkonu služby	22
3.5. Společná ustanovení o výsluhových nárocích	23
3.5.1. Doba rozhodná pro výsluhové nároky	23
3.5.2. Složky měsíčního služebního příjmu pro účely stanovení výše výsluhových nároků	23
3.5.3. Výplata výsluhových nároků	28
3.5.4. Srážky z výsluhových nároků	28
3.6. Právní úprava výsluhových nároků příslušníků ozbrojených sil	29
3.6.1. Jednotlivé výsluhové nároky příslušníků ozbrojených sil	29
3.6.2. Složky služebního platu pro účely stanovení výše výsluhových nároků vojáků z povolání	30
3.6.3. Násobení odsloužené doby	32
4. PRAKTICKÁ ČÁST - VÝPOČET VÝSLUHOVÝCH NÁROKŮ PŘÍSLUŠNÍKŮ BEZPEČNOSTNÍCH SBORŮ A PŘÍSLUŠNÍKŮ OZBROJENÝCH SIL ČR A JEJICH KOMPARACE, STATISTICKÝ PŘEHLED VÝSLUHOVÝCH NÁROKŮ	34
4.1. Komparace rozdílů ve výpočtu výsluhových nároků vojáků z povolání a příslušníků bezpečnostních sborů	34
4.2. Praktický příklad výpočtu výsluhových nároků	36
4.2.1. Výpočet výsluhových nároků příslušníka PČR	37
4.2.2. Výpočet výsluhových nároků vojáka z povolání	41
4.3. Statistické údaje spojené s výsluhovými nároky	45
4.3.1. Statistické údaje o výsluhových příspěvcích bývalých příslušníků bezpečnostních sborů za roky 2010 až 2020	45
4.3.2. Statistické údaje o výsluhových příspěvcích bývalých vojáků z povolání za roky 2010 až 2020	46
ZÁVĚR	48
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	50

ÚVOD

Výsluhové nároky patří k motivačním prvkům pro setrvání ve služebním poměru a zároveň jsou jakousi odměnou za věrnou službu České republice, která zohledňuje náročnost a nebezpečnost této služby v bezpečnostních sborech a ozbrojených silách, různá omezení na občanských právech a nutnost po celou dobu služby splňovat určitá specifická kritéria pro výkon těchto zvláštních povolání. Jako voják z povolání postupem své služby začínám vnímat možnost pobírat výsluhový příspěvek po skončení služebního poměru, který patří k jednomu z benefitů pro snadnější začlenění do civilního prostředí na konci služby pro Českou republiku.

Výsluhové nároky příslušníků bezpečnostních sborů jsou zakotveny v zákoně č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Tento zákon pojednává o podmínkách služby příslušníků Policie České republiky, Hasičského záchranného sboru České republiky, Celní správy České republiky, Vězeňské služby České republiky, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služby a Úřadu pro zahraniční styky a informace. Tyto výsluhové nároky mohou být přiznány příslušníkům bezpečnostních sborů při skončení služebního poměru za splnění určitých podmínek jeho ukončení a určité minimální délky služby. Obdobné podmínky výsluhových náležitostí můžeme nalézt i v zákoně č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání.

Cílem této práce je osvětlit druhy výsluhových nároků a rozdíly mezi nimi, složky služebního platu ovlivňující jejich výši, podmínky pro získání výsluhových nároků a možné důvody zániku nároku na ně. Dále také popsat historický vývoj tohoto benefitu od roku 1914 do současnosti a rozdíly ve výpočtu výsluhových náležitostí příslušníků bezpečnostních sborů a příslušníků ozbrojených sil.

V praktické části této práce popíši rozdíly ve složkách platu vojáků z povolání a příslušníků bezpečnostních sborů, které jsou základem pro výpočet výsluhových nároků a také odlišnosti v procentuálním nárůstu s ohledem na délku služby. Dále se zaměřím na výpočet průměrného měsíčního hrubého služebního platu, který je základem pro výpočet výsluhových nároků. Provedu

výpočet odchodného a výsluhového příspěvku příslušníka PČR a AČR a komparaci jejich výše s ohledem na délku služby. Pokusím se také o zamyšlení nad motivační funkcí jednotlivých výsluhových nároků s ohledem na delší setrvání ve služebním poměru.

Poslední část této práce bude tvořit statistický přehled za období od roku 2010 do roku 2020 a to počtu vyplacených výsluhových příspěvků Ministerstvem vnitra České republiky a Ministerstvem obrany České republiky, částky vynaložené na tyto výsluhové benefity a její podíl na celkovém rozpočtu obou resortů.

1. VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ

1.1. Bezpečnostní sbory České republiky

Jak už bylo řečeno v úvodu, bezpečnostním sborem se rozumí dle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů Policie České republiky, Hasičský záchranný sbor České republiky, Celní správa České republiky, Vězeňská služba České republiky, Bezpečnostní informační služba, Generální inspekce bezpečnostních sborů a Úřad pro zahraniční styky a informace. Fungování a postavení jednotlivých bezpečnostních sborů je upraveno jednotlivými zákony a v jejich čele je ředitel bezpečnostního sboru. Řízení Policie ČR, Hasičského záchranného sboru ČR a Úřadu pro zahraniční styky a informace zastřešuje Ministerstvo vnitra ČR, řízení Vězeňské služby ČR spadá pod Ministerstvo spravedlnosti ČR, Ministerstvo Financí ČR má ve své gesci Celní správu ČR a řízení Bezpečnostní informační služby a Generální inspekce bezpečnostních sborů spadá pod vládu České republiky.

1.2. Služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů

1.2.1. Charakteristika služebního poměru

*„Služební poměr je vztahem mezi Českou republikou a příslušníkem bez ohledu na to, v jakém bezpečnostním sboru je příslušník zařazen. Práva a povinnosti státu vůči příslušníkovi plní příslušný bezpečnostní sbor. Pro služební poměr jsou charakteristické vztahy tužší nadřízenosti a podřízenosti.“*¹ *„Zákon také stanoví zákaz některých činností, které jsou neslučitelné s výkonem státní služby nebo by mohly výkon státní služby negativně ovlivnit. Jedná se zejména o zákaz členství v politických stranách a politických hnutích, zákaz výdělečné činnosti a takových aktivit, které by ohrozily nestrannost výkonu služby.“*² Porušení těchto omezení zpravidla vede ke kázeňské odpovědnosti příslušníka bezpečnostního sboru a může vést i k propuštění ze služebního poměru. „Ve

¹ TOMEK, Petr. *Slovník služebního poměru*. 1. vydání. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2009. ISBN 978-80-7263-541-2, s. 205-206

² TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem, poznámkami a judikaturou*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Olomouc: ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2, s. 11

věcech služebního poměru příslušníků jedná a rozhoduje jménem státu ředitel bezpečnostního sboru, není-li dále stanoveno jinak. V rozsahu jím stanoveném jedná a rozhoduje též vedoucí organizační části bezpečnostního sboru.“³ Mezi tyto rozhodnutí patří mimo jiná například vydání rozhodnutí o přijetí do služebního poměru, ustanovení na volné služební místo a propuštění ze služebního poměru.

U příslušníků bezpečnostních sborů rozlišujeme 2 fáze služebního poměru a to služební poměr na dobu určitou a dobu neurčitou. Do služebního poměru na dobu určitou je zařazen nový příslušník bezpečnostního sboru a to na dobu tří let. Výjimkou může být případ, pokud byl nový příslušník již v minulosti ve služebním poměru u bezpečnostních sborů nebo ve služebním poměru jako voják z povolání po dobu alespoň tří let. Zároveň je příslušník po dobu prvních šesti měsíců ve zkušební době, aby bylo možné posoudit, zda je vhodný pro službu v příslušném bezpečnostním sboru a zda on sám má o službu nadále zájem. Do služebního poměru na dobu neurčitou může být zařazen příslušník, který do konce služebního poměru na dobu určitou úspěšně splní služební zkoušku a zároveň dosáhl ve služebním hodnocení minimálně dobrého výsledku ve výkonu služby. Služební poměr na dobu neurčitou začíná dnem následujícím po dni ukončení služebního poměru na dobu určitou.

1.2.2. Vznik služebního poměru

Služební poměr nevzniká oboustranným projevem vůle zaměstnance a zaměstnavatele podpisem pracovní smlouvy s domluvenými podmínkami odměny za určitou odvedenou činnost, jako v civilním prostředí. Vznikne jednostranným písemným rozhodnutím služebního funkcionáře o přijetí do služebního poměru. Tomuto rozhodnutí musí předcházet dobrovolná písemná žádost o přijetí do služebního poměru ze strany uchazeče o službu v některém z bezpečnostních sborů a také splnění dalších vstupních předpokladů pro přijetí jako jsou občanství ČR, minimální věk 18 let, bezúhonnost, minimální stupeň vzdělání na dané služební místo, svéprávnost, zdravotní, osobnostní a fyzická

³ Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů v posledním znění, § 2 odst. 1

způsobilost ke službě a způsobilost pro seznamování s utajenými informacemi, pokud to dané služební místo vyžaduje. Dále také musí uchazeč prokázat čestným prohlášením, že není členem politické strany nebo hnutí a že nevykonává jinou výdělečnou ani podnikatelskou činnost.

„Přijetí občana do služebního poměru nelze odepřít z důvodu věku, rasy, barvy pleti, pohlaví, sexuální orientace, víry a náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národnosti, etnického nebo sociálního původu, majetku, rodu, manželského a rodinného stavu nebo povinností k rodině, jakož i z důvodu členství v odborových organizacích a jiných sdruženích a výjimkou případů, které stanovuje tento zákon nebo zvláštní právní předpis. Tyto výjimky se nepovažují za diskriminaci. Zakazuje se i takové jednání bezpečnostního sboru, které diskriminuje občana nikoliv přímo, ale až ve svých důsledcích. Za takové jednání se považuje i navádění k diskriminaci.“⁴

1.2.3. Způsoby skončení služebního poměru

„Služební poměr příslušníka skončí

a) zrušením ve zkušební době,

b) uplynutím doby určité,

c) propuštěním,

d) úmrtím nebo prohlášením za mrtvého,

e) dnem 31. prosince kalendářního roku, v němž příslušník dovršil věku 65 let“⁵

Skončení služebního poměru ve zkušební době může nastat, jak na žádost příslušníka, tak na žádost sboru a to i bez uvedení důvodu. Skončení služebního poměru uplynutím doby určité nastává v případě neúspěšného absolvování služební zkoušky, nebo pokud příslušník podle závěrů služebního hodnocení nedosahuje alespoň dobrých výsledků ve výkonu služby.

⁴ Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů v posledním znění, § 16 odst. 4

⁵ Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů v posledním znění, § 41

„Příslušník musí být propuštěn, jestliže

- a) byl pravomocně odsouzen pro trestný čin spáchaný úmyslně,*
- b) byl pravomocně odsouzen pro trestný čin spáchaný z nedbalosti a jednání, kterým trestný čin spáchal, je v rozporu s požadavky kladenými na příslušníka,*
- c) bylo v řízení o úmyslném trestném činu pravomocně rozhodnuto o podmíněném zastavení jeho trestního stíhání, bylo pravomocně schváleno narovnání nebo bylo pravomocně rozhodnuto o podmíněném odložení návrhu na potrestání a jednání, kterým trestný čin spáchal, je v rozporu s požadavky kladenými na příslušníka,*
- d) porušil služební slib tím, že se dopustil zavrženíhodného jednání, které má znaky trestného činu a je způsobilé ohrozit dobrou pověst bezpečnostního sboru,*
- e) mu byl uložen kázeňský trest odnětí služební hodnosti,*
- f) porušil omezení stanovená v § 47,*
- g) pozbyl státní občanství České republiky,*
- h) podle lékařského posudku poskytovatele pracovnělékařských služeb dlouhodobě pozbyl zdravotní způsobilost k výkonu služby, s výjimkou zdravotních důvodů souvisejících s těhotenstvím,*
- i) mu bylo odňato osvědčení o tělesné zdatnosti nebo o odborné způsobilosti stanovené zvláštním právním předpisem,*
- j) podle posudku psychologa bezpečnostního sboru pozbyl osobnostní způsobilost k výkonu služby,*
- k) byla jeho svéprávnost omezena,*
- l) uplynula doba uvedená v § 32 odst. 2 a důvod pro zařazení do zálohy pro přechodně nezařazené nepominul, nebo*
- m) požádal o propuštění.“⁶*

Při propuštění příslušníka podle písm. a) až k) skončí jeho služební poměr dnem doručení rozhodnutí o propuštění. Pokud jde o propuštění dle písm. l) skončí jeho služební poměr uplynutím dvou kalendářních měsíců následujících

⁶ Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů v posledním znění, § 42

po dni doručení rozhodnutí. V případě propuštění příslušníka na základě jeho vlastní žádosti skončí jeho služební poměr dva kalendářní měsíce ode dne doručení žádosti o propuštění, nerozhodne-li služební funkcionář na základě žádosti příslušníka o době kratší.

1.3. Výsluhové nároky jako pojem

Výsluhové nároky jsou spojovány s ukončením služebního poměru a řadíme mezi ně odchodné, výsluhový příspěvek, úmrtné a příspěvek na pohřeb příslušníka. Tyto nároky můžeme rozdělit na dvě kategorie, kde v první skupině máme úmrtné a příspěvek na pohřeb příslušníka, které sice nazýváme výsluhovými nároky, ale nezáleží zde na délce služby v bezpečnostním sboru. U těchto případů dochází k jednorázovému plnění v případě skončení služebního poměru z důvodu úmrtí příslušníka. Do druhé kategorie, která již závisí na délce služby a také na výši služebního platu nám spadá odchodné, tedy jednorázový příspěvek a výsluhový příspěvek, který je vyplácený opakovaně. Tyto nároky mají především pomoci usnadnit a stabilizovat změnu životní situace příslušníka po skončení služebního poměru nebo jej motivovat k setrvání ve služebním poměru pro zvýšení výsluhových nároků.

1.3.1. Funkce výsluhových nároků

Poskytování výsluhových nároků má několik funkcí. Jde o funkce regulační, kompenzační, sociální a motivační.

„Regulační funkce výsluhových nároků směřuje k regulaci věkové struktury personálního obsazení bezpečnostního sboru. S tím je úzce spojena úroveň zdravotní a fyzické způsobilosti příslušníků. Je známo, že v podmínkách služebního poměru se příslušníci zpravidla opotřebovávají rychleji než v podmínkách pracovního poměru. Uvedené nároky je mají v okamžiku dosažení věku, který je možný považovat za hraniční pro setrvání v přímém výkonu služby, motivovat k dobrovolnému skončení služebního poměru. K tomu však musí být vytvořeny potřebné předpoklady. Peněžitě plnění musí zabezpečit důstojný odchod příslušníka do výslužby. Samozřejmě, že nemůže nahradit plně dosavadní služební příjem, ale musí být dostatečně vysoké, aby příslušník mohl

přejít do jiného zaměstnání bez zásadní újmy na životní úrovni. Správné stanovení výše výsluhových nároků má velký význam. Je-li stanovena v nízké výměře, ztrácí výše popsanou regulační funkci a poskytování výsluhového příspěvku se může jevit jako zbytečné.“⁷

„Kompenzační funkce výsluhových nároků spočívá v poskytnutí kompenzace za nepříznivé podmínky výkonu služby v bezpečnostních sborech, její nebezpečnost a časovou, fyzickou a psychickou náročnost, podrobení se tuhé služební kázni a za celou řadu omezení základních práv v době trvání služebního poměru.“⁷

„Sociální funkce výsluhových nároků spočívá v usnadnění přechodu příslušníka do nového zaměstnání po skončení služebního poměru, který je mnohdy spojen s problémy pramenícími ze ztráty původně získané kvalifikace, a ve snížení nepříznivého dopadu poklesu životní úrovně příslušníka a jeho rodiny.“⁷

„Motivační funkce spočívá v gradaci výše odchodného a výsluhového příspěvku v návaznosti na délku trvání služebního poměru. Vede příslušníky k tomu, aby ve služebním poměru setrvali až do doby, kdy dosáhnou maximální výměry výsluhových nároků.“⁷

1.3.2. Zánik nároků na výplatu výsluhových náležitostí

Existují skutečnosti, které mohou zapříčinit ztrátu nároku na výplatu odchodného a výsluhového příspěvku. Toto platí, pokud služební poměr skončil propuštěním příslušníka podle § 42 odst. 1 písm. a), c) nebo d) zákona o služebním poměru, anebo pokud sám zažádal o skončení služebního poměru a je proti němu vedeno trestné řízení pro úmyslně spáchaný trestný čin a následně je za něj pravomocně odsouzen nebo bylo pravomocně rozhodnuto o podmíněném zastavení trestního stíhání. Pokud tedy člověk, který by měl stát na straně zákona, spáchá úmyslně nebo z nedbalosti trestný čin znevažující

⁷ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem, poznámkami a judikaturou*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Olomouc: ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2, s. 517

bezpečnostní sbory, pak je logické, že by neměl mít nárok na setrvání ve služebním poměru ani na výsluhové náležitosti.

Dalším případem, kdy zaniká nárok na výsluhový příspěvek, je opětovný vznik služebního poměru at' už příslušníka bezpečnostních sborů či vojáka z povolání. Pokud je tedy bývalý voják či příslušník opětovně přijat do služebního poměru, je výplata výsluhového příspěvku pozastavena a při následujícím konci služebního poměru se výsluhový příspěvek vypočítá znovu. Při tomto novém výpočtu je zahrnuta odsloužená doba ze všech předešlých služebních poměrů.

2. HISTORICKÝ VÝVOJ V PRÁVNÍ ÚPRAVĚ SLUŽEBNÍHO POMĚRU A VÝSLUHOVÝCH NÁROKŮ

2.1. Období od roku 1914

Jakýmsi základním novodobým právním předpisem v této oblasti byl zákon č. 15/1914 ř. z., o služebním poměru státních úředníků a státních sluhů (služební pragmatika). Už v tomto zákoně najdeme pojmy jako výslužné, zaopatřovací platy pozůstalých a úmrtné. Výsluhové nároky se počítaly na základě platu, na který měl příslušník nárok před odchodem do výsluhy nebo před úmrtím. Zákon pamatoval i na trvalé následky způsobené službou a v určitých případech může být služebním úřadem připočteno k odslouženým létům až deset let, jako kompenzace za zranění či trvalé následky způsobené při výkonu služby. Zajímavé je, že tento zákon, který byl vydaný ještě před vznikem První republiky, platil až do roku 1950.

2.2. Období mezi léty 1918 až 1945

Po skončení první světové války a vzniku Československé republiky došlo i k formování zákonů a samotného státního aparátu tzv. První republiky. Nadále byl platný zákon č. 15/1914 ř. z., jen docházelo k nabalování profesí počítaných mezi státní úředníky a tím i přiznávání výsluhových nároků. Nařízením vlády státu československého č. 100 ze dne 23. prosince 1918 se obnovilo vyplácení výslužného a výplaty dávek pozůstalým. Zákonem č. 203 ze dne 10. dubna 1919 došlo k zařazení zaměstnanců pošty do stavu státních úředníků a začala pro ně také platit stále ještě platná ustanovení zákona č. 15/1914 ř. z. Zákon č. 153/1923 Sb. přišel s některými úpravami výše výsluhových nároků a jejich výpočtu. Byly zde například přiznány násobky odsloužených let v případě služby během válečných let. Následně byl vydán zákon č. 103/1926 Sb., o úpravě platových a některých služebních poměrů státních zaměstnanců (Platový zákon), který opět pamatoval na bývalé státní zaměstnance, kteří odešli do výslužby a také na pozůstalé po nich. Mohli jsme zde najít pojmy výslužné, vdovskou pensi, odpočivné a zaopatřovací platy pro pozůstalé. Zajímavé je také, že v tomto období byli ve služebním poměru také učitelé a profesori na vysokých školách.

Profesor byl jmenován prezidentem republiky na doživotí a nemohl být proti své vůli přeložen na jinou školu ani propuštěn před dovršením 70 let věku, pokud se ovšem nedopustil vážného porušení správního řádu. Učitel měl po dovršení 60 let věku nebo po odsloužených 40 letech nárok na výslužné, zde také platilo pravidlo o připočtení 10 let do odsloužené doby, pokud učitel v rámci výkonu povolání utrpěl úraz, oslepl nebo trpěl-li duševní chorobou a nebyl již schopen vykonávat další službu. Pozůstalí po učitelích měli taktéž nárok na pohřebné a zaopatřovací požitky. Výsluhové nároky byly v této době přiřknuty také obecním a okresním zřízencům a cestářům, což byli stálí zaměstnanci obcí a měst a to také po 40 letech služby nebo po dovršení 60 let věku. Pokud bývalý zřízenec v době smrti pobíral výslužné, náležel jeho pozůstalým vdovský či sirotčí důchod. Po vzniku Protektorátu Čechy a Morava přešlo vyplácení dříve přiznaných výsluhových a zaopatřovacích nároků na Německou říši, naopak neněmečtí zaměstnanci ve služebním poměru byli v této době pronásledováni a propouštěni. Dále byly znovu upraveny výsluhové nároky zákona č. 15/1914 ř. z., především jejich výše a také byly lépe popsány druhy pracovních úrazů zapříčiňující propuštění ze služebního poměru.

2.3. Období mezi léty 1945 až 1989

Po 2. světové válce došlo díky dekretu presidenta republiky Dr. Beneše k reaktivaci bývalých státních zaměstnanců, kteří splňovali podmínky pro výkon činné služby a nepřekročili věk 60 let, zpět do služebního poměru. Těm, kteří tuto reaktivaci odmítli, bylo místo výsluhových nároků poskytnuto odbytné. Nastalo tedy období oproštění se od protektorátních zákonů a nařízení. Bohužel místo lepších zítřků přichází po roce 1948 období totality a komunistické nadvlády a spousta státních zaměstnanců a úředníků bylo převedeno ze služebního do pracovního poměru zákonem č. 66/1950 Sb., ve kterém výsluhové nároky obsaženy nebyly. Výjimkou byli příslušníci ozbrojených sborů, soudci a prokurátoři, ti ve služebním poměru zůstali. Služební poměr a výsluhové nároky se v tehdejší době řídily dle zákona č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků a byly upravovány vnitřními předpisy Ministerstva vnitra. Většina smluvních prvků mezi státem jako zaměstnavatelem a příslušníky byla v této době upravena i zákoníkem práce a v návaznosti na něj byl přijat i zákon

č. 100/1970 Sb., o služebním poměru příslušníků Sboru národní bezpečnosti, který znamenal posun ve služebním právu a úpravě podmínek služebního poměru. Objevuje se zde odchodné, platové vyrovnání, příspěvek za službu a úmrtné.

2.4. Období mezi léty 1989 až 2003

Po roce 1989 se začalo jednat a pracovat na novém služebním zákonu, který by odpovídal poměrům v demokratickém státě, avšak než došlo k jeho vydání, došlo k rozdělení federativní republiky. A tak k novelizaci došlo až zákonem č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky. Tímto zákonem se zpočátku řídily pouze Policie ČR a Vězeňská služba ČR, naopak příslušníci Hasičského záchranného sboru ČR a Celní správy ČR zůstávali nadále v pracovním poměru. Toto se tyto dva sbory snažily změnit vlastním přičiněním a prvním, kdo dostal své příslušníky do služebního poměru, byla Celní správa ČR dnem 1. července 1997. K 1. lednu 2001 se toto podařilo i Hasičskému záchrannému sboru ČR a od tohoto data byl služební poměr příslušníků těchto čtyř sborů posuzován jednotně podle zákona č. 186/1992 Sb. Příslušníky Bezpečnostní informační služby řešil v této době vlastní zákon č. 154/1994 Sb. Ke konci devadesátých let minulého století rostly snahy o vytvoření moderního služebního zákona, který by zásadně odlišil služební poměr od toho pracovního. Ze začátku byla dokonce snaha opět o vytvoření společného zákona pro ozbrojené síly a bezpečnostní sbory, avšak nakonec vládní představitelé došli k závěru, že tato služba je natolik rozdílná, že od tohoto upustili. U vojáků z povolání došlo poté v roce 1999 k vydání nového služebního zákona již s vidinou budoucí profesionalizace ozbrojených sil a ukončením základní vojenské služby.

2.5. Období od roku 2003 do současnosti

Bezpečnostní sbory se po dlouholetém vyjednávání nakonec v roce 2003 dočkaly schválení moderního zákona o služebním poměru a to zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, který měl účinnost od 1. ledna 2007. Jak už bylo řečeno v úvodu této práce, tento zákon

se zabývá služebním poměrem příslušníků bezpečnostních sborů Policie České republiky, Hasičského záchranného sboru České republiky, Celní správy České republiky, Vězeňské služby České republiky, Bezpečnostní informační služby, Úřadu pro zahraniční styky a informace a od 1. ledna 2012 také Generální inspekce bezpečnostních sborů. Je v něm zakotven vzhled služebního příjmu a výsluhových nároků jak ho známe v současné době a s několika úpravami platí doposud. Výsluhové nároky příslušníků bezpečnostních sborů a vojáků z povolání nepodléhají dani z příjmu, výjimkou byly roky 2011 až 2016, ve kterých byly v rámci vládních úsporných opatření zdaněny výsluhové příspěvky a odbytné 15 % daní. Toto dodnes většina bývalých příslušníků a vojáků bere jako podraz ze strany vlády a cítí se býti okradeni o finance, které jim za jejich dlouholetou a poctivou službu státu náležely. O možnostech úpravy, zdanění či dokonce zrušení diskutuje skoro každá vládnoucí strana či koalice, ale ve většině případů ke změnám nedojde, jelikož by to mohlo zapříčinit destabilizaci bezpečnostního systému státu zapříčiněnou vysokým odlivem personálu z bezpečnostních sborů a ozbrojených sil a také možná i menší atraktivitou těchto sborů na trhu práce pro budoucí uchazeče.

3. ROZDĚLENÍ A CHARAKTERISTIKA JEDNOTLIVÝCH VÝSLUHOVÝCH NÁROKŮ

3.1. Odchodné

Odchodné, řešené v § 155 a 156 zákona o služebním poměru, je jednorázovým výsluhovým nárokem a vyplácí se maximálně do 30 dnů od ukončení služebního poměru. Nárok na odchodné vznikne, pokud služební poměr trval alespoň 6 let a maximální výše odchodného je stanovena na šestnásobek průměrného hrubého měsíčního platu příslušníka v posledním roce služby. Pokud se příslušník do služebního poměru vrátil a v minulosti mu již bylo odchodné vyplaceno, při následném ukončení služebního poměru mu bude odchodné pokráceno o částku v minulosti vyplaceného odchodného. Obdobné krácení odchodného platí i u příslušníků, kteří před službou v bezpečnostním sboru sloužili jako vojáci z povolání a bylo jim vyplaceno odbytné či odchodné.

3.1.1. Princip výměry odchodného a jeho zvyšování

„Základní výměra odchodného činí 1 měsíční služební příjem a za každý další ukončený rok služebního poměru se zvyšuje o jednu třetinu tohoto příjmu. Nejvyšší výměra odchodného činí šestnásobek měsíčního služebního příjmu.“⁸

Maximální možné výměry šesti průměrných hrubých měsíčních platů tedy příslušník dosáhne po 21 letech služby. Dále lze navýšení dosáhnout pouze zvýšením hrubé mzdy v posledním roce služby.

3.1.2. Souběh odchodného a výsluhového příspěvku

Pokud odslouží příslušník bezpečnostního sboru dostatečný počet let pro přiznání odchodného i výsluhového příspěvku, jsou mu vyplaceny oba tyto benefity.

⁸ Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů v posledním znění, § 156 odst. 1

3.2. Výsluhový příspěvek

Příslušník bezpečnostního sboru, který strávil ve služebním poměru více jak 15 let, má po jeho ukončení nárok na výsluhový příspěvek. Jedná se o opakovanou dávku vyplácenou měsíčně na základě výpočtu založeném na délce služby a jeho průměrném hrubém měsíčním služebním platu v posledním roce služby. Detaily výsluhového příspěvku jsou popsány v § 157 až 163 zákona o služebním poměru.

3.2.1. Princip výměry výsluhového příspěvku a jeho zvyšování

*„Základní výměra výsluhového příspěvku činí za 15 let služby 20 % měsíčního služebního příjmu. Výměra výsluhového příspěvku se zvyšuje za šestnáctý a každý další ukončený rok služby o 3 % měsíčního služebního příjmu, za dvacátý první a každý další ukončený rok služby o 2 % měsíčního služebního příjmu a za dvacátý šestý a každý další ukončený rok služby o 1 % měsíčního služebního příjmu. Výměra výsluhového příspěvku může činit nejvýše 50 % měsíčního služebního příjmu.“*⁹ V praxi to tedy znamená, že po skončení služebního poměru bývalý příslušník po 15 letech služby měsíčně pobírá 20 %, po 20 letech služby je to 35 %, po 25 letech služby 45 % a maximálního výsluhového příspěvku 50 % svého bývalého průměrného měsíčního platu dosáhne po 30 letech služby. Výše tohoto podílu již nadále s odslouženými léty nestoupá, stoupat může pouze hrubý měsíční plat, ze kterého se výsluhové nároky vypočítávají. Další výjimkou zvýšení výměry výsluhového příspěvku je případ dle zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, kdy se tento příspěvek zvyšuje ve stejných termínech jako důchody a to o polovinu jejich růstu. To znamená, vzrostou-li důchody k určitému datu například o 2 %, výsluhový příspěvek ke stejnému datu vzroste o 1 %.

3.2.2. Souběh výsluhového příspěvku s důchody

Jelikož je výsluhový příspěvek považován za jistou formu sociální dávky, není možné jej vyplácet s jinou formou důchodu v plné výši. Pokud je tedy přiznán bývalému příslušníkovi starobní či invalidní důchod, a ten je nižší než

⁹ Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů v posledním znění, § 158

původně vyplácený výsluhový příspěvek, náleží mu k výplatě tohoto důchodu také výplata kráceného výsluhového příspěvku, který se rovná rozdílu mezi původním výsluhovým příspěvkem a vypláceným důchodem. Pokud je však přiznaný starobní či invalidní důchod vyšší než původní výsluhový příspěvek, dochází k výplatě pouze důchodu.

3.2.3. Souběh nároku na výsluhový příspěvek s nárokem na výsluhový příspěvek ze služebního poměru vojáka z povolání

Ani souběh dvou výsluhových příspěvků není v žádném případě přípustný. Pokud bývalý příslušník či voják z povolání opětovně vstoupí do služebního poměru, nárok na výplatu výsluhového příspěvku ztrácí a po opětovném ukončení služebního poměru mu bude výsluhový příspěvek znovu vyměřen nebo mu bude vyplácen ten vyšší.

3.2.4. Povinnosti bývalého příslušníka, kterému je poskytován výsluhový příspěvek

Bývalý příslušník bezpečnostního sboru je podle § 163 zákona o služebním poměru povinen bez zbytečného odkladu oznámit bezpečnostnímu sboru opětovné přijetí do služebního poměru vojáka z povolání nebo příslušníka bezpečnostního sboru, aby tak nedocházelo k souběhu výplaty služebního platu a výsluhového příspěvku. Dále je také povinností bývalého příslušníka oznámit přiznání invalidního či starobního důchodu, jelikož souběh výplaty důchodu a výsluhového příspěvku v plné výši je považován za úmyslné obohacení ze strany bývalého příslušníka. Oznamovací povinnosti podléhá i změna místa trvalého pobytu bývalého příslušníka.

3.3. Úmrtí a příspěvek na pohřeb příslušníka bezpečnostních sborů

3.3.1. Úmrtí

„Skončí-li služební poměr příslušníka ve služebním poměru jeho úmrtím, náleží každému pozůstalému úmrtí. Pro účely úmrtí se za pozůstalého považuje manžel, manželka, nezaopatřené dítě a za podmínky, že příslušník je

*povinen poskytovat výživu, také rodič nebo další osoba. Výše úmrtného činí dvanáctinásobek měsíčního služebního příjmu zemřelého příslušníka.*¹⁰ Nárok na výplatu úmrtného tedy mají manžel či manželka příslušníka, všechny nezletilé děti, ať už vlastní či osvojené nebo v pěstounské péči a také osoby, kterým příslušník poskytoval nebo měl poskytovat péči. Tyto nároky se vztahují na úmrtí příslušníka ve služebním poměru avšak ne přímo zapříčiněné výkonem služby.

3.3.2. Příspěvek na pohřeb

Pokud pozůstalí po zemřelém příslušníkovi o toto požádají, mají nárok na úhradu jednoduché rakve s kovovou vložkou a nákladů za převoz ostatků do místa pohřbu. Náklady jsou proplaceny jednomu pozůstalému, který náklady na pohřeb vynaložil. Pokud příslušník konal službu v zahraničí a při této příležitosti došlo k jeho úmrtí, mají pozůstalí nárok na úhradu převozu jeho ostatků do České republiky. Pokud se pozůstalí rozhodnou požádat o pohřeb bezpečnostní sbor, ten je povinen vystrojit bývalému příslušníkovi jednoduchý pohřeb a náklady s tím spojené uhradit.

3.4. Jednorázové odškodnění a náhrady poskytované po úmrtí při výkonu služby

Mimo výsluhové nároky jsou v zákoně o služebním poměru řešeny také případy, kdy služební poměr končí následkem úrazu či úmrtí při výkonu služby. Jednorázové odškodnění se poskytuje příslušníkovi, který následkem pracovního úrazu pozbyl dlouhodobě zdravotní způsobilost k výkonu služby a musí být propuštěn ze služebního poměru. Výši tohoto odškodnění určuje zákon o služebním poměru v § 105 ve výši 230 000 Kč ke dni 1. lednu 2007 a každoročně ji zvyšuje dle rozdílu růstu průměrné mzdy zveřejněných Českým statistickým úřadem. Pokud dojde k úmrtí příslušníka při výkonu služby nebo na následky pracovního úrazu či nemoci z povolání, mají pozůstalí nárok na úhradu spojenou s náklady vynaložené na léčení příslušníka, nákladů spojených s pohřbem, nákladů na výživu pozůstalých, jednorázové odškodnění pozůstalých a náhradu věcné škody. Tyto nároky jsou popsány v § 106 a podrobněji

¹⁰ Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů v posledním znění, § 164

upraveny v § 107 až 110 zákona o služebním poměru. Jedná se zpravidla o jednorázová odškodnění vyjma náhrady nákladů na výživu pozůstalých, která je poskytována osobám, jímž byl příslušník před svým úmrtím povinen výživu poskytovat. O nároku pozůstalých rozhoduje příslušný služební funkcionář v řízení ve věcech služebního poměru.

3.5. Společná ustanovení o výsluhových nárocích

3.5.1. Doba rozhodná pro výsluhové nároky

Dobou rozhodnou pro výsluhové nároky se rozumí doba trvání služebního poměru ode dne jeho vzniku do dne jeho skončení a je počítána na celé kalendářní roky. Do této doby se nezapočítává doba zařazení v neplacené záloze, doba neschopnosti ke službě ve zvláštních případech, po kterou nenáleží služební příjem, doba zproštění výkonu služby a doba výkonu vazby a trestu odnětí svobody. Dále také doba rodičovské dovolené a doba pracovního volna bez náhrady mzdy delší než jeden měsíc. Do doby rozhodné pro výpočet výsluhových nároků je započítána, při opětovném přijetí do služebního poměru, i doba předchozí služby příslušníka vyjma případů vyjmenovaných v odst. 4 § 224 zákona o služebním poměru. Mezi tyto případy patří například činnost u rozvědné a kontrarozvědné služby, politickovýchovná a propagandistická činnost.

3.5.2. Složky měsíčního služebního příjmu pro účely stanovení výše výsluhových nároků

„Za měsíční služební příjem se pro účely stanovení výše výsluhových nároků považuje průměrný hrubý služební příjem poskytovaný za předchozí kalendářní rok přede dnem skončení služebního poměru příslušníka. Jestliže služební poměr skončil posledním dnem kalendářního roku, zjišťuje se průměrný hrubý měsíční příjem z tohoto kalendářního roku. Trval-li služební poměr po dobu kratší než 1 rok, zjišťuje se průměrný hrubý měsíční služební příjem z celé doby

trvání služebního poměru. Je-li to pro příslušníka výhodnější, zjišťuje se průměrný hrubý služební příjem za předchozí 3 kalendářní roky.“¹¹

Služební příjem příslušníka obsahuje několik složek, popsaných v § 113 zákona o služebním poměru, které jsou z větší části proměnné a ovlivňují tak výši měsíčního příjmu a také výši výsluhových nároků. Složkami pro účely stanovení výše výsluhových nároků jsou základní tarif, příplatek za vedení, příplatek za službu v zahraničí, zvláštní příplatek, osobní příplatek, odměny, služební příjem ve zvláštních případech, služební příjem za službu přesčas a příplatek za službu ve svátek.

Je tedy možné díky těmto složkám služebního příjmu výrazně ovlivnit výši výsluhových nároků, pokud v posledních letech služby příslušník vykonává například službu v zahraničí, ve svátek nebo práci přesčas. Výše výsluhových nároků se dá také ovlivnit odměnou, udělovanou za zásluhy při výkonu služby. Jelikož se výše výsluhových nároků zpravidla vypočítává z průměru posledního roku služby, stává se velmi často, že v posledním roce dochází ke zvýšení služebního platu příslušníka ve snaze o navýšení budoucích výsluhových náležitostí například službou přesčas, ve svátek a také díky odměnám. Jelikož se ale toto navýšení rozpočítává na celý rok, zpravidla se výsluhový příspěvek navýší pouze v řádech několika stovek korun. Pokud o to příslušník ve své žádosti o výsluhový příspěvek požádá a je toto pro něj výhodnější, může být jeho výše vypočítána z průměrného měsíčního příjmu za poslední 3 roky.

3.5.2.1. Základní tarif

Základní tarif je hlavní složkou služebního platu příslušníka, je poskytován ve výši závislé na tarifní třídě, ve které je příslušník zařazen a na délce odborné praxe. Tarifní třída rozděluje službu podle odpovědnosti dané pozice, namáhavosti a složitosti vykonávané činnosti celkem do 11 kategorií a každému systemizovanému místu je přidělena tarifní třída dle katalogu činností bezpečnostních sborů. Druhým prvkem, který ovlivňuje výši základního tarifu je tarifní stupeň, který vyjadřuje délku odborné praxe příslušníka. Tarifních stupňů

¹¹ Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů v posledním znění, § 166 odst. 1

je celkem 12 a postup mezi nimi nastává každé 3 roky. Pokud tedy příslušník po delší dobu zůstává v jedné tarifní třídě, narůstá mu plat alespoň za dobu služby, jak můžeme vidět v následující tabulce. Výjimkou jsou příslušníci zařazení například jako specialisté v zásahových jednotkách, sloužící jako agenti nebo v utajení, při zvláštní ochraně svědků, příslušníci zpravodajské služby a příslušníci zařazení do mnohonárodnostních sil anebo mezinárodních bezpečnostních sborů, těm může ředitel bezpečnostního sboru určit tarifní stupeň v celé škále konkrétní tarifní třídy podle podmínek služby a výkonnosti příslušníka. Posledním prvkem ovlivňujícím výši základního tarifu je jeho možné navýšení pro příslušníky, kteří vykonávají službu ve dvousměnném, třisměnném nebo nepřetržitém režimu. V tomto případě je vzat základní tarif v dané tarifní třídě a tarifním stupni podle délky praxe a navýšen o 10 %. Tato problematika je řešena v § 114 až 117 zákona o služebním poměru.

Stupnice základních tarifů pro příslušníky bezpečnostních sborů v Kč							
Doba praxe	Tarifní stupeň	Tarifní třída					
		1	2	3	4	5	6
do 3 let	1	19910	21420	23050	24830	26760	28840
do 6 let	2	20590	22150	23840	25680	27670	29840
do 9 let	3	21270	22880	24630	26550	28620	30880
do 12 let	4	21980	23680	25490	27470	29610	31940
do 15 let	5	22730	24480	26370	28420	30640	33050
do 18 let	6	23490	25310	27280	29400	31700	34220
do 21 let	7	24290	26170	28210	30420	32820	35410
do 24 let	8	25130	27070	29190	31470	33960	36670
do 27 let	9	25990	28000	30190	32580	35150	37960
do 30 let	10	26880	28970	31250	33710	36400	39300
do 33 let	11	27810	29990	32340	34910	37680	40680
na 33 let	12	28760	31020	33480	36130	39010	42130
Stupnice základních tarifů pro příslušníky bezpečnostních sborů v Kč							
Doba praxe	Tarifní stupeň	Tarifní třída					
		7	8	9	10	11	
do 3 let	1	31080	33540	36200	39100	42230	
do 6 let	2	32180	34720	37480	40500	43740	
do 9 let	3	33300	35940	38800	41920	45290	
do 12 let	4	34470	37200	40180	43410	46910	
do 15 let	5	35680	38520	41590	44940	48580	
do 18 let	6	36930	39880	43100	46550	50320	
do 21 let	7	38240	41290	44620	48230	52130	
do 24 let	8	39600	42760	46210	49940	54010	
do 27 let	9	41000	44280	47860	51740	55950	
do 30 let	10	42440	45850	49570	53610	57970	
do 33 let	11	43970	47500	51350	55530	60060	
na 33 let	12	45530	49220	53200	57520	62220	

Tabulka 1 Stupnice základních tarifů pro příslušníky bezpečnostních sborů. Zdroj: Nařízení č. 532/2021 Sb., kterým se stanoví stupnice základních tarifů pro příslušníky bezpečnostních sborů ve znění k 29.12.2021

3.5.2.2. Příplatek za vedení

Příplatek za vedení je poskytován příslušníkům na vedoucích pozicích jako odměna za řídicí činnosti spojené s vedením podřízených podle § 118 zákona o služebním poměru a je rozdělen do 5 úrovní pro vedoucího příslušníka 1. až 4. řídicí úrovně a pro ředitele bezpečnostního sboru. Rozpětí příplatku za vedení se pohybuje v rozmezí 1 000 až 14 000 Kč měsíčně.

3.5.2.3. Příplatek za službu v zahraničí

Příplatek za službu v zahraničí je poskytován příslušníkům, kteří jsou sborem vysláni k plnění úkolů v rámci jednotek mnohonárodních sil nebo mezinárodních bezpečnostních sborů ve výši 700 až 4 000 USD měsíčně, kterou stanovuje ředitel bezpečnostního sboru podle § 119 zákona o služebním poměru. V posledních letech jsou ale příslušníci ve většině případů vysíláni do zahraniční operace formou zahraniční služební cesty a v tomto případě tak nemají nárok na tento příplatek, pouze na náhradu cestovních výdajů, které se do výsluhových nároků nezapočítávají.

3.5.2.4. Zvláštní příplatek

Zvláštní příplatek náleží příslušníkovi podle § 120 zákona o služebním poměru při výkonu služby ve ztížených a zdraví škodlivých podmínkách stanovených nařízením vlády. Patří sem například prach, chemické látky, vysoký hluk, zvýšený tlak pod vodou apod. Výše tohoto příplatku je stanovený na 10 % základní sazby minimální mzdy, ale díky přísným podmínkám pro přiznání tohoto příplatku je příslušníkům bezpečnostních sborů vyplácen pouze ojedinele. Dále pokud příslušník vykonává činnost v prostředí s vysokou mírou ohrožení zdraví, jež vyžaduje použití izolačních dýchacích přístrojů. Toto se v bezpečnostních sborech týká hasičů a potápěčů, kteří mají nárok na měsíční příplatek ve výši 500 až 1 500 Kč. Pokud vznikne příslušníkovi nárok na více zvláštních příplatků, je mu vyplácen ten nejvyšší.

Do kategorie zvláštních příplatků patří i rizikový příplatek, který je vyplácen příslušníkům vykonávajícím činnosti, při nichž může docházet k ohrožení jejich života či zdraví, nebo pokud je výkon služby spojen s mimořádnou psychickou

zátěží. Rizikový příplatek, je ve většině případů stanoven pevně pro konkrétní služební místa služebním předpisem ředitele bezpečnostního sboru, což ne vždy koresponduje s mírou rizika na konkrétní pozici. V současnosti může být přiznán příslušníkovi v I. rizikové skupině příplatek ve výši 5 000 až 10 000 Kč a ve II. rizikové skupině 1 000 až 5 000 Kč měsíčně.

3.5.2.5. Osobní příplatek

Osobní příplatek oceňuje výkonnost příslušníka ve služebním zařazení a je přiznáván služebním funkcionářem dle § 122 zákona o služebním poměru. Slouží k rozlišnému ocenění příslušníků podle jejich přístupu k plnění služebních úkolů. Patří mezi nenárokové částky a může dosahovat až 60 % základního tarifu daného příslušníka. Výjimkou jsou opět příslušníci zařazení například jako specialisté v zásahových jednotkách, sloužící jako agenti nebo v utajení, při zvláštní ochraně svědků, příslušníci zpravodajské služby, příslušníci zařazení do mnohonárodnostních sil anebo mezinárodních bezpečnostních sborů a příslušníci ve služební hodnosti vrchní komisař až vrchní státní rada, těm lze za mimořádnou kvalitu výkonu služebních povinností přidělit osobní příplatek až do výše 100 % jejich základního tarifu pokud toto nebylo zohledněno již úpravou základního tarifu.

3.5.2.6. Odměny

Odměny patří také mezi nenárokové složky platu a lze je příslušníkovi přidělit podle § 123 zákona o služebním poměru za splnění mimořádného nebo zvlášť významného služebního úkolu, naléhavých úkolů za nepřítomného příslušníka nebo za dosavadní výkon služby při dovršení 50 let věku.

3.5.2.7. Služební příjem ve zvláštních případech

Služební příjem ve zvláštních případech zohledňovaný pro výpočet výsluhových nároků představuje především případ podle § 124 odst. 1 zákona o služebním poměru kdy je příslušníkovi dorovnáván plat podle služební pozice, ve které je pověřen zastupováním.

3.5.2.8. Služební příjem za službu přesčas

Služební příjem za službu přesčas se vyplácí podle § 125 zákona o služebním poměru v případě, že příslušník nevyčerpal do 3 kalendářních měsíců nebo v jinak domluvené lhůtě náhradní volno přiznané za službu přesčas, vyjma služby zahrnuté do fondu 150 hodin v roce konané přesčas v době vyhlášení krizového stavu. Za službu přesčas náleží příslušníkovi pouze poměrná část přiznaného měsíčního hodinového výdělku, proto je většinou výhodnější čerpání náhradního volna.

3.5.2.9. Příplatek za službu ve svátek

Příplatek za službu ve svátek se vyplácí podle § 121 zákona o služebním poměru v případě, že příslušník nevyčerpal do 3 kalendářních měsíců náhradní volno přiznané za službu vykonanou ve svátek. Opět je však výhodnější toto volno vyčerpat, než si nechat vyplatit příplatek ve výši pouze 25 % přiznaného měsíčního hodinového výdělku.

3.5.3. Výplata výsluhových nároků

Jak už bylo řečeno v předešlých kapitolách, výsluhové nároky rozdělujeme na jednorázové a opakované. Odchodné a úmrtné patří mezi jednorázové nároky a jsou vypláceny do 30 dnů od skončení služebního poměru. Výsluhový příspěvek se vyplácí opakovaně v měsíčních platbách zpravidla ve dnech stanovených pro výplatu důchodů. Výpočet a výplatu výsluhového příspěvku a dávek spojených s úmrtím příslušníka provádí Odbor sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra České republiky na základě žádosti bývalého příslušníka nebo pozůstalých, kterou schvaluje ředitel tohoto odboru. Výpočet a výplatu odchodného provádí útvar, kde příslušník naposledy konal službu.

3.5.4. Srážky z výsluhových nároků

Výsluhové náležitosti nelze samovolně použít jako prostředek splátek pohledávek bývalého příslušníka vůči bezpečnostnímu sboru nebo jinému subjektu. Vždy musí dojít k dohodě mezi sborem a příslušníkem, nebo k vykonatelnému rozhodnutí služebního funkcionáře vydaného v řízení ve

věcech služebního poměru, kde má možnost se příslušník vyjádřit. Srážky mohou být uplatněny na odchodné či výsluhový příspěvek, nikoliv na úmrtné.

3.6. Právní úprava výsluhových nároků příslušníků ozbrojených sil

Výsluhové nároky vojáků z povolání jsou řešeny v zákoně č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání a mají stejné funkce jako výsluhové nároky příslušníků bezpečnostních sborů. O výpočet a výplatu všech výsluhových nároků se stará Odbor sociálního zabezpečení Ministerstva obrany České republiky a nárok na výsluhové náležitosti vzniká vojákům z povolání po skončení služebního poměru, který trval alespoň 15 let. I zánik nároku na výsluhové nároky se řídí velmi podobnými pravidly jako u příslušníků bezpečnostních sborů.

3.6.1. Jednotlivé výsluhové nároky příslušníků ozbrojených sil

Mezi výsluhové nároky vojáků z povolání patří výsluhový příspěvek, odbytné, odchodné a úmrtné. Zde můžeme vidět podobnost s výsluhovými nároky příslušníků bezpečnostních sborů, výjimkou je pouze odbytné. Voják, který si po skončení služebního poměru zvolí výplatu odbytného, nemá nárok na výsluhový příspěvek a naopak. Na výplatu odchodného a výsluhového příspěvku získává voják nárok po ukončení služebního poměru v délce trvání minimálně 15 let a vyplaceny mu jsou oba dva. Odbytné můžeme charakterizovat jako formu odstupného, nemá-li voják ještě nárok na výsluhový příspěvek. Nárok vzniká po dvou letech služby ve výši 2 průměrných hrubých měsíčních platů, za třetí až desátý ukončený rok po 1 průměrném hrubém měsíčním platu za každý rok a od jedenáctého roku $\frac{1}{2}$ průměrného hrubého měsíčního platu. Maximální výši odbytného je 18 násobek průměrného hrubého měsíčního platu, kterého voják dosáhne po 26 letech služby. Odbytné je vypláceno jednorázově a jak už bylo řečeno, voják si může vybrat mezi odbytným a výsluhovým příspěvkem. Pokud si zvolí výplatu odbytného, nemá nárok na odchodné. Dále v této práci již nebude odbytnému věnována pozornost, jelikož nemá zastoupení mezi výsluhovými nároky příslušníků bezpečnostních sborů.

3.6.2. Složky služebního platu pro účely stanovení výše výsluhových nároků vojáků z povolání

U vojáků z povolání se služební plat skládá z méně položek a navíc příplatky a příspěvky jsou určeny pouze pro velmi omezenou skupinu z nich. Dále u vojáků již nedochází k nárůstu výše služebního tarifu na základě délky praxe, to znamená, že voják má v určité hodnosti vždy stejný tarif ať už je ve služebním poměru 2 roky nebo třeba 30 let. Toto sice na jednu stranu eliminuje možnost neúměrného navyšování výsluhových nároků díky příplatkům přiznávaným pouze v posledním roce služby, ale na druhou stranu se zde téměř stírají rozdíly ve výši výsluhových nároků v závislosti na výkonnosti vojáků v průběhu služby.

Mezi složky, které zahrnujeme do výpočtu průměrného hrubého měsíčního platu pro účely stanovení výše výsluhových nároků podle § 143 zákona o vojácích z povolání, patří služební tarif, výkonnostní příplatek, zvláštní příplatek, příplatek za zvýšenou odpovědnost a příplatek za služební pohotovost. Existuje tu i možnost násobení odsloužené doby pro některé speciální druhy služby, okruh těchto odborností je ale nyní po novelizaci služebního zákona v roce 2015 již velmi úzký. V minulosti měli na jedenapůlnásobek odsloužených let nárok vojáci například u bojových a výsadkových útvarů, příslušníci Vojenské policie, Hasičských jednotek AČR, příslušníci v zahraničních misích, vojáci sloužící ve zvláštních režimech služby nebo ve zhoršených podmínkách jako třeba letečtí návodčí, psovodi a podobně.

3.6.2.1. Služební tarif

Služební tarif je hlavní a největší složkou služebního platu a odvíjí se od hodnoty stanovené pro určité služební místo. Od novelizace služebního zákona v roce 2015 již výši služebního tarifu neovlivňuje délka praxe, zrušeny byly i tarifní třídy. V současné době tedy výši služebního tarifu ovlivňuje pouze hodnota přiřazená danému systemizovanému místu. V rámci standardních útvarů v celé AČR tedy platí pro každou jednotlivou funkci určitá hodnota, což v reálu znamená, že každý velitel družstva, instruktor, zdravotník na obvazišti, palubní střelec či náčelník štábu mají stejnou hodnotu a tudíž i stejný služební tarif, ať už slouží u jakéhokoliv útvaru. Služební tarif tedy může narůst pouze za

předpokladu přesunu na jiné služební místo s vyšší hodnotí, nikoliv na základě započtené praxe. Výši jednotlivých služebních tarifů a odstupy mezi nimi můžeme porovnat v následující tabulce.

Vojenská hodnost	Služební tarif v Kč měsíčně
Vojín	ve výši minimální mzdy
Svobodník	27 550
Desátník	28 990
Četař	30 570
Rotný	35 280
Rotmistr	37 640
Nadrotmistr	40 020
Praporčík	42 640
Nadpraporčík	45 500
Štábní praporčík	58 620
Poručík	40 260
Nadporučík	45 500
Kapitán	52 070
Major	58 620
Podplukovník	65 190
Plukovník	78 310
Brigádní generál	91 430
Generálmajor	104 530
Generálporučík	117 660
Armádní generál	130 770

Tabulka 2 Výše služebních tarifů náležících vojenským hodnostem. Zdroj: Nařízení č. 533/2021 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 59/2015 Sb., o služebních tarifech a o zvláštním příplatku pro vojáky z povolání, ve znění pozdějších předpisů, a zrušuje nařízení vlády č. 427/2021 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 59/2015 Sb., o služebních tarifech a o zvláštním příplatku pro vojáky z povolání, ve znění pozdějších předpisů v aktuálním znění, čl. I

3.6.2.2. Výkonnostní příplatek

Výkonnostní příplatek nahradil po novelizaci služebního zákona v roce 2015 dříve používaný osobní příplatek. Stanovuje se každoročně na základě služebního hodnocení vojáka z povolání vždy k 1. dubnu. Možné roční zvýšení výkonnostního příplatku se pohybuje v rozmezí od 0,75 % do 2 % a jeho maximální výše je stanovena na 20 % u hodností svobodník až nadpraporčík a na 15 % u hodností poručík až podplukovník. Vojákům v hodnostech štábního praporčíka, plukovníka a generálům se výkonnostní příplatek nepřiznává.

3.6.2.3. Zvláštní příplatek

Zvláštní příplatek se vojákovi vyplácí, pokud je jeho služba spojená s mimořádnou neuropsychickou zátěží nebo s rizikem ohrožení života či zdraví a to ve výši 600 až 8000 Kč měsíčně. Tento zvláštní příplatek však pobírá jen minimální množství vojáků na specializovaných pozicích. Pokud by voják splňoval podmínky pro oba dva příplatky, je mu vyplácen ten vyšší. Další formou zvláštního příplatku je příplatek za střídavě vykonávanou službu ve výši 400 až 1200 Kč měsíčně. Náleží vojákovi, který slouží ve dvousměnném, třisměnném či nepřetržitém režimu služby nebo tomu, který v kalendářním měsíci vykonal v těchto režimech služby v rozsahu alespoň 80 hodin. Pokud voják splňuje podmínky zvláštních příplatků za náročnost či nebezpečnost služby a za směnnost, náleží mu výplata obou.

3.6.2.4. Příplatek za zvýšenou odpovědnost

Příplatek za zvýšenou odpovědnost náleží velitelům nebo ředitelům a náčelníkům jednotlivých útvarů či velitelství až do výše 15 % jejich služebního tarifu. Tento příplatek nahradil již zmíněnou novelizací v roce 2015 příplatek za velení, který pobíral každý velitel ve výši podle počtu podřízených od velitele družstva až po náčelníka Generálního štábu. V současné době tedy tento příplatek náleží pouze velitelům samostatných organizačních celků počínaje velitelem útvaru.

3.6.2.5. Příplatek za služební pohotovost

Příplatek za služební pohotovost je přiznán vojákovi, který je zařazen do stálé služební pohotovosti alespoň 10 dnů v kalendářním měsíci a to ve výši 1500 Kč nebo 20 dnů ve výši 3000 Kč. Příplatek je vypočítáván každý měsíc na základě výkazu odpracované doby.

3.6.3. Násobení odsloužené doby

Násobení odsloužené doby se provádí v případech, kdy je voják v průběhu služby vystaven vysokému riziku ohrožení života. V případech výkonu služby na služebním místě pilota, příslušníka Vojenského zpravodajství, příslušníka

speciálních sil a při vyslání do zahraniční operace se měsíce tohoto zvláštního výkonu služby počítají jedenapůlnásobně. Pokud příslušník Vojenského zpravodajství plní úkoly dle zákona o zpravodajských službách ČR a při plnění bojových úkolů v rámci zahraniční operace se měsíce tohoto zvláštního výkonu služby počítají dvojnásobně. Zvýšený zápočet odsloužené doby se započítává v celých měsících.

4. PRAKTICKÁ ČÁST - VÝPOČET VÝSLUHOVÝCH NÁROKŮ PŘÍSLUŠNÍKŮ BEZPEČNOSTNÍCH SBORŮ A PŘÍSLUŠNÍKŮ OZBROJENÝCH SIL ČR A JEJICH KOMPARACE, STATISTICKÝ PŘEHLED VÝSLUHOVÝCH NÁROKŮ

4.1. Komparace rozdílů ve výpočtu výsluhových nároků vojáků z povolání a příslušníků bezpečnostních sborů

Výpočet průměrného měsíčního platu pro potřeby výsluhových nároků je u vojáků z povolání jiný, než u příslušníků bezpečnostních sborů. Ovlivňuje to především menší počet různých příplatků a složek platu používaný pro výpočet výsluhových nároků a také pevná výše služebního tarifu nehledě na délku praxe. Výši výsluhových nároků vojáků nelze ovlivnit například udělením kázeňské odměny, službou přesčas nebo v zahraniční operaci.

Při porovnávání výpočtu výsluhového příspěvku můžeme pozorovat rozdíl v podílu vůči průměrnému služebnímu platu. U vojáků z povolání začíná na 5 % a maximální výše je 55 % a u příslušníků bezpečnostních sborů začíná na 20 % ale maximum je pouze 50 %. Navíc vojáci, kteří sloužili za ztížených podmínek dle zvláštní vyhlášky, mohou po skončení služebního poměru požádat o dodatečné navýšení až o 5 %. V následující tabulce můžeme porovnat procentuální růst výše výsluhového příspěvku v závislosti na odsloužené době u vojáků z povolání a příslušníků bezpečnostních sborů. Můžeme zde pozorovat zmíněnou vyšší počáteční položku u příslušníků bezpečnostních sborů, ale také vyšší maximální sazbu u vojáků z povolání. Z tabulky lze vyčíst, že vojáci mohou být více motivováni k delšímu setrvání ve služebním poměru, pro dosažení vyššího než základního výsluhového příspěvku, jelikož základní sazba 5 % po 15 letech služby je opravdu nízká, naopak u příslušníků bezpečnostních sborů je počátečních 20 % z průměrného měsíčního hrubého platu již příjemný měsíční benefit. Společné pro oba druhy výsluhových příspěvků je, že nárok na přiznání začíná po 15 letech a nejvyšší možné míry dosáhne po 30 letech služby. Poté lze navýšení výsluhových nároků docílit pouze navýšením průměrného měsíčního hrubého příjmu například povýšením nebo službou s nárokem na rizikový příplatek nebo jeho zvýšením. Výpočet a výplatu výsluhového příspěvku

provádí Odbor sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra a Ministerstva obrany, což je společným znakem u obou případů.

Počet ukončených let ve služebním poměru	Výše výsluhového příspěvku vojáků z povolání (procentuální část průměrného služebního měsíčního příjmu)	Výše výsluhového příspěvku příslušníků bezpečnostních sborů (procentuální část průměrného služebního měsíčního příjmu)
15	5%	20%
16	11,2%	23%
17	17,4%	26%
18	23,6%	29%
19	29,8%	32%
20	36%	35%
21	38,5%	37%
22	41%	39%
23	43,5%	41%
24	46%	43%
25	48,5%	45%
26	51%	46%
27	52%	47%
28	53%	48%
29	54%	49%
30 a více	55%	50%

Tabulka 3 Porovnání výše výsluhového příspěvku v závislosti na předchozí délce služby u vojáků z povolání a příslušníků bezpečnostních sborů. Zdroj: vlastní výpočet

Při porovnání odchodného můžeme první rozdíl vidět v prvotním nároku na tuto položku, kdy příslušníkům bezpečnostních sborů vzniká již po 6 letech služby na rozdíl od vojáků z povolání, kterým tento nárok vznikne až po 15 odsloužených letech. Maximálního počtu šestinásobku průměrného měsíčního hrubého příjmu dosáhnou vojáci po 20 letech služby a příslušníci bezpečnostních sborů po 21 letech služby, avšak toto neznamena maximální výši odchodného. Ta se dá stejně jako výše výsluhového příspěvku nadále ovlivňovat navýšením průměrného měsíčního hrubého příjmu. Rozdílnost můžeme pozorovat i v tom, kdo vypočítává a vyplácí odchodné. U vojáků z povolání je to Odbor sociálního zabezpečení Ministerstva obrany a u příslušníků bezpečnostních sborů toto provádí útvar, kde příslušník naposledy

konal službu. Praktické porovnání počtu průměrných hrubých platů znamenající výši odchodného si ukážeme v následující tabulce.

Počet ukončených let ve služebním poměru	Výše odchodného vojáků z povolání (násobek průměrného hrubého služebního měsíčního příjmu)	Výše odchodného příslušníků bezpečnostních sborů (násobek průměrného hrubého služebního měsíčního příjmu)
6	x	1
7	x	1,33
8	x	1,66
9	x	2
10	x	2,33
11	x	2,66
12	x	3
13	x	3,33
14	x	3,66
15	4	4
16	4,4	4,33
17	4,8	4,66
18	5,2	5
19	5,6	5,33
20	6	5,66
21 a více	6	6

Tabulka 4 Porovnání výše odchodného v závislosti na předchozí délce služby u vojáků z povolání a příslušníků bezpečnostních sborů. Zdroj: vlastní výpočet

4.2. Praktický příklad výpočtu výsluhových nároků

Na modelových příkladech provedu výpočet průměrného měsíčního hrubého služebního platu u příslušníka Policie ČR a vojáka z povolání, čímž získám základ pro výpočet odchodného a výsluhového příspěvku. Za zástupce jednotlivých složek jsem vybral vrchního asistenta v hodnosti podpraporčíka ve 4. tarifní třídě jako představitele bezpečnostních sborů a za vojáky z povolání velitele družstva v hodnosti rotného. Pro zjednodušení výpočtů zde budu počítat s minimem nadstandardních příplatků, na které stejně většina zaměstnanců nedosáhne. Zvolím si pro výpočet ukončení služebního poměru k 31. prosinci 2021, průměrný plat tedy budu vypočítávat z celého kalendářního roku 2021 v případě policisty a z let 2017 až 2021 v případě vojáka. Po vypočtení výše průměrného měsíčního hrubého služebního platu si v jednotlivých tabulkách

srovnám jeho nárůst s ohledem na délku služby a k této hodnotě vypočítám výši odchodného a výsluhového příspěvku. V případě odchodného, jeho výše nejspíš nebude motivovat k delšímu setrvání ve služebním poměru, jelikož jde pouze o jednorázovou položku a rozdíl zde nebude tak vysoký jako u výsluhového příspěvku.

Tento příklad nemůže v žádném případě plošně definovat výši výsluhových nároků v uvedené tarifní třídě či služební hodnosti, jelikož každý příslušník nebo voják pobírá různou výši služební platy například podle rizika služby, dosahovaných výsledků, odsloužených přesčasů či služební pohotovosti.

4.2.1. Výpočet výsluhových nároků příslušníka PČR

4.2.1.1. Stanovení příkladu příslušníka bezpečnostních sborů a složek jeho platu

Jako vzorek příslušníka bezpečnostních sborů jsem vybral policistu sloužícího na místním oddělení Prahy 2 na oddělení hlídkové služby. Přidělil jsem mu hodnost podpraporčíka ve 4. tarifní třídě a stanovil délku předchozí služby na 15 let. Na této pozici nebude mít policista podřízené, proto nebude mít nárok na příplatek za vedení. Policista nebyl vyslán do zahraniční operace, proto nebude mít přiznaný žádný příplatek za službu v zahraničí, ani služební příjem ve zvláštních případech, jelikož nebyl pověřen zastupováním na jiné služební pozici. Hlídková služba funguje ve dvousměnném režimu, přiřknu tedy policistovi příplatek za směnnost ve výši 10 % základního tarifu. Jelikož služba na oddělení hlídkové služby Prahy 2 je zařazena do I. rizikové skupiny, stanovím zde rizikový příplatek 8 000 Kč. Osobní příplatek stanovím policistovi ve výši 2 000 Kč měsíčně, což je průměr ve stanovené hodnosti. Dále předpokládejme, že byl policista v průběhu roku odměněn za nadstandardní plnění mimořádných úkolů v rámci opatření proti šíření COVID-19 a stanovím mu odměnu v souhrnu za rok ve výši 18 000 Kč, což v průměru na měsíc dělá 1 500 Kč. V rámci vyhlášení krizového stavu byly přesčasové hodiny počítány do fondu 150 hodin, z tohoto důvodu nebyly propláceny a dejme tomu, že hodiny za službu ve svátek si policista vybral formou náhradního volna, takže také bez nároku na proplacení.

4.2.1.2. Výpočet průměrného měsíčního hrubého služebního platu

K výpočtu průměrného měsíčního hrubého služebního platu použiji započitatelné složky služebního příjmu za poslední kalendářní rok nebo 3 roky, pokud je toto pro policistu výhodnější. Budu počítat s tím, že se jeho podmínky služby v posledních letech neměnily, proto budu vypočítávat pouze z posledního roku služby, tedy z roku 2021, jelikož jsem si stanovil skončení služebního poměru k 31. prosinci 2021. Ve stanoveném příkladu budu tedy sčítat základní tarif, zvláštní příplatek, osobní příplatek a odměny za rok 2021 vydělené 12 měsíci. V roce 2021 činil základní tarif ve 4. tarifní třídě a 6. tarifním stupni s 10 % příplatkem za směnnost 31 570 Kč, k němu připočtu 8 000 Kč zvláštního příplatku, 2 000 Kč osobního příplatku a měsíční průměrnou odměnu ve výši 1 500 Kč. Toto nám stanoví průměrný měsíční hrubý služební plat ve výši 43 070 Kč jako základ pro výpočet výsluhových nároků.

4.2.1.3. Výpočet odchodného a srovnání jeho výše dle délky služby

V modelovém příkladu jsem počítal s délkou služby policisty 15 let, ale jelikož je u bezpečnostních sborů výše základního tarifu závislá na délce praxe u sboru, musím s tím počítat i při výpočtech a srovnávání výše odchodného v závislosti na odsloužených letech. Konec služebního poměru stanovený k 31. prosinci 2021, tarifní třídu, ostatní příplatky a odměny nechám pro srovnání neměnné, proměnnou tedy bude pouze délka předchozí služby v bezpečnostních sborech. V následující tabulce si ukážeme vývoj výše odchodného v závislosti na výši průměrného měsíčního hrubého služebního platu s ohledem na počet odsloužených let. Můžeme zde na rozdíl od odchodného vojáků z povolání vidět nárok už po 6 letech služby, i když pouze ve výši jednoho průměrného měsíčního hrubého služebního platu, tedy na částku 39 940 Kč u našeho příkladu policisty. Další zajímavostí je, že i přesto, že maximální výše odchodného je 6 průměrných měsíčních hrubých platů, kterého je dosaženo po 21 letech služby, jeho výše může nadále stoupat v závislosti na růstu tarifního stupně v jednotlivé tarifní třídě. Reálného maximálního odchodného v našem příkladu je tedy dosaženo až po 33 letech služby. Pokud by tedy příslušník na této pozici ukončil na konci loňského roku svou službu u

sboru po více jak 33 letech služby, bylo by mu dle našeho výpočtu vyplaceno 302 880 Kč.

Výše odchodného u stanoveného příkladu s ohledem na předchozí dobu služby		
Doba služby	Průměrný hrubý měsíční služební plat	Výše odchodného
6 let	39 940 Kč	39 940 Kč
7 let	39 940 Kč	53 253 Kč
8 let	39 940 Kč	66 567 Kč
9 let	40 950 Kč	81 900 Kč
10 let	40 950 Kč	95 550 Kč
11 let	40 950 Kč	109 200 Kč
12 let	42 000 Kč	126 000 Kč
13 let	42 000 Kč	140 000 Kč
14 let	42 000 Kč	154 000 Kč
15 let	43 070 Kč	172 280 Kč
16 let	43 070 Kč	186 637 Kč
17 let	43 070 Kč	200 993 Kč
18 let	44 200 Kč	221 000 Kč
19 let	44 200 Kč	235 733 Kč
20 let	44 200 Kč	250 467 Kč
21-23 let	45 350 Kč	272 100 Kč
24-26 let	46 570 Kč	279 420 Kč
27-29 let	47 820 Kč	286 920 Kč
30-32 let	49 140 Kč	294 840 Kč
nad 33 let	50 480 Kč	302 880 Kč

Tabulka 5 Srovnání výše odchodného policisty ve stanoveném příkladu v závislosti na počtu odsloužených let ve služebním poměru. Zdroj: vlastní výpočet

4.2.1.4. Výpočet výsluhového příspěvku a srovnání jeho výše dle délky služby

I u výpočtu výsluhového příspěvku musíme myslet na to, že je u bezpečnostních sborů výše základního tarifu závislá na délce praxe u sboru, proto se nám bude tento tarif každé 3 roky navyšovat. Co se týká výše měsíční dávky výsluhového příspěvku po 15 letech služby, zde můžeme oproti vojákům vidět již slušnou startovní částku, na kterou má policista na poměrně nízké služební pozici nárok. Oproti vojákům zde také můžeme vidět, díky vyšší startovní částce, pozdější pozvolnější nárůst a procentuální skoky mezi

jednotlivými lety tedy nejsou tak vysoké. Po 25 letech služby se pak nárůst mezi jednotlivými lety zpomalí na 1 % a maximální výše 50 % dosáhne po 30 letech služby. I zde poté může docházet ještě ke zvyšování na základě růstu tarifního stupně v konkrétní tarifní třídě, pokud příslušník i nadále setrvává ve služebním poměru. Při výpočtu výsluhového nároku jednoduše použijí již vypočítaný průměrný hrubý měsíční služební plat dle délky služby a z něj příslušnou procentuální část. Po 15 letech služby tedy můžeme spočítat, že policista z daného příkladu má nárok na 20 % ze 43 070 Kč, což nám dává měsíční dávku výsluhového příspěvku ve výši 8 614 Kč. Mezi patnáctým a dvacátým rokem poté roste výsluhový nárok nejrychleji a to o 3 % ročně, dalších pět let poté o 2 % ročně a od pětadvacátého roku už jen o 1 % ročně. Po 30 letech služby tedy příslušník dosáhne maximální procentuální výše 50 %, v tomto případě částky 24 570 Kč měsíčně. Dále už je možné v daném příkladu dosáhnout zvýšení pouze růstem tarifního stupně a maximální možnou výměru výsluhového příspěvku 25 240 Kč měsíčně by policista dosáhl po 33 letech služby.

Výše měsíční dávky výsluhového příspěvku u stanoveného příkladu s ohledem na předchozí dobu služby		
Doba služby	Průměrný hrubý měsíční služební plat	Výše výše výsluhového příspěvku
15 let	43 070 Kč	8 614 Kč
16 let	43 070 Kč	9 906 Kč
17 let	43 070 Kč	11 198 Kč
18 let	44 200 Kč	12 818 Kč
19 let	44 200 Kč	14 144 Kč
20 let	44 200 Kč	15 470 Kč
21 let	45 350 Kč	16 780 Kč
22 let	45 350 Kč	17 687 Kč
23 let	45 350 Kč	18 594 Kč
24 let	46 570 Kč	20 025 Kč
25 let	46 570 Kč	20 957 Kč
26 let	46 570 Kč	21 422 Kč
27 let	47 820 Kč	22 475 Kč
28 let	47 820 Kč	22 954 Kč
29 let	47 820 Kč	23 432 Kč
30 let	49 140 Kč	24 570 Kč
31 let	49 140 Kč	24 570 Kč
32 let	49 140 Kč	24 570 Kč
nad 33 let	50 480 Kč	25 240 Kč

Tabulka 6 Srovnání výše výsluhového příspěvku policisty ve stanoveném příkladu v závislosti na počtu odsloužených let ve služebním poměru. Zdroj: vlastní výpočet

4.2.2. Výpočet výsluhových nároků vojáka z povolání

4.2.2.1. Stanovení příkladu vojáka z povolání a složek jeho služebního platu

Jako vzorek vojáka z povolání jsem vybral velitele družstva, což je příklad, kam se voják může za 15 až 20 let služby dostat, plní-li si své povinnosti na dobré úrovni a pokud začne na základní funkci. Navíc je to maximální možná hodnota, které lze dosáhnout, pokud voják nemá alespoň středoškolské vzdělání s maturitou, což je bohužel obvyklý případ vojáků nastupujících službu kolem roku 2000. Této pozici náleží hodnota rotného, budu tedy počítat, že v této hodnosti voják sloužil poslední 3 roky služebního poměru a 2 roky před tím měl hodnost četaře. Jak už bylo řečeno, jeho průměrný měsíční hrubý služební plat vypočítáváme za celé roky 2017 až 2021, musíme tedy brát v potaz každoroční úpravu služebního tarifu a také zvyšování výkonnostního příplatku na základě služebního hodnocení, které je navíc v dané výši vypláceno od dubna do března následujícího roku. Navíc nám výpočet průměrného platu za posledních 5 let, dává menší šanci na podstatnější zvýšení základu pro výpočet výsluhových nároků v posledním roce služby, pokud voják odchází do výslužby plánovaně. Stanovím si, že voják od roku 2016, kdy byl výkonnostní příplatek přiznáván, byl každý rok hodnocen stupněm velmi dobře, což znamená roční nárůst příplatku o 1 % služebního tarifu. V příkladu popíši příslušníka standardní zabezpečovací roty, voják tedy nebude mít nárok na žádný zvláštní příplatek. Příplatek za zvýšenou odpovědnost je přiznáván pouze velitelům útvarů, i zde bude tedy velitel družstva bez nároku. U příplatku za služební pohotovost budu počítat s případem, že jej voják pobíral v hodnosti četaře, tedy v letech 2017 až 2018 každý měsíc za 14 denní pohotovost řidiče pro svoz členů velení, což dělá měsíční příplatek 1 500 Kč.

4.2.2.2. Výpočet průměrného měsíčního hrubého služebního platu

Pokud se tedy chci dopočítat výše průměrného měsíčního hrubého služebního platu, musím si v každém měsíci za posledních 5 kalendářních let vyčíslit ze služebního příjmu složky, které se do výsluhových náležitostí počítají.

Ve vzorovém příkladu se tedy jedná o součet služebního tarifu, výkonnostního příplatku a příplatku za služební pohotovost. Služební tarif zadám v letech 2017 a 2018 v hodnotě četaře a v letech 2019 až 2021 v hodnotě rotného. V roce 2017 navíc došlo dvakrát k legislativní úpravě výše služebního tarifu a to od 1. července a dále od 1. listopadu, další navýšení přišlo od 1. ledna 2019 a poslední v našem příkladu od 1. ledna 2020. Výkonnostní příplatek bude na začátku roku 2017 stanoven ve výši 1 % služebního tarifu a každý duben bude navýšen o 1 % služebního tarifu, takže po dubnu 2021 už bude ve výši 6 %. Příplatek za služební pohotovost jsem počítal ve výši 1 500 Kč v letech 2017 a 2018. V následující tabulce jsou tedy vypsány jednotlivé měsíční příjmy, které se přiznávají do výpočtu výsluhových nároků. Můžeme zde vidět, že v průběhu jednotlivých kalendářních let se plat měnil, jelikož docházelo ke zvyšování služebního tarifu a také v návaznosti na služební hodnocení vojáka. Poté sečtu všechny platy za zkoumaných 5 let a vydělím 60 měsíci, tím dostanu výsledný průměrný měsíční hrubý služební plat pro výpočet výsluhových nároků 32 799 Kč.

Výpočet průměrného měsíčního hrubého služebního platu vojáka v Kč u stanoveného příkladu					
měsíc/rok	2021	2020	2019	2018	2017
leden	36 309	35 963	34 072	29 866	25 356
únor	36 309	35 963	34 072	29 866	25 356
březen	36 309	35 963	34 072	29 866	25 356
duben	36 655	36 309	34 403	30 144	25 592
květen	36 655	36 309	34 403	30 144	25 592
červen	36 655	36 309	34 403	30 144	25 592
červenec	36 655	36 309	34 403	30 144	27 286
srpen	36 655	36 309	34 403	30 144	27 286
září	36 655	36 309	34 403	30 144	27 286
říjen	36 655	36 309	34 403	30 144	27 286
listopad	36 655	36 309	34 403	30 144	29 866
prosinec	36 655	36 309	34 403	30 144	29 866
rok celkem	438 822	434 670	411 843	360 894	321 720
Celkem za 5 let				1 967 949	
Průměrný hrubý měsíční plat za roky 2017-2021				32 799	

Tabulka 7 Výpočet průměrného měsíčního hrubého služebního platu vojáka z povolání. Zdroj: vlastní výpočet

4.2.2.3. Výpočet odchodného a srovnání jeho výše dle délky služby

Výpočet odchodného u vojáků z povolání vychází, jak už bylo řečeno z průměrného hrubého měsíčního platu za posledních 5 let služby, a výpočtem u stanoveného příkladu jsem došel k částce 32 799 Kč. Pokud tedy vezmeme v potaz délku předchozí služby 15 let, náleží vojákovu po skončení služebního poměru čtyřnásobek této částky. Pokud by jeho dosavadní služební poměr trval déle, za každý další odsloužený rok by se pak přičítalo 40 % z částky 32 799 Kč. V následující tabulce můžeme porovnat rozdíl ve výši odchodného v závislosti na délce služby a můžeme zde pozorovat pouze malý nárůst vyplácené částky mezi minimálním a maximálním nárokem. Nemyslím si tedy, že odchodné jako jednorázová dávka by mělo vliv na delší setrvání ve služebním poměru, pokud by nepřicházelo v úvahu budoucí povýšení nebo navýšení služebního tarifu ze strany vlády.

Srovnání výše odchodného v závislosti na počtu odsloužených let ve služebním poměru u stanoveného příkladu	
Délka služby	Výše odchodného
15 let	131 196 Kč
16 let	144 316 Kč
17 let	157 435 Kč
18 let	170 555 Kč
19 let	183 674 Kč
20 a více let	196 794 Kč

Tabulka 8 Srovnání výše odchodného vojáka z povolání ve stanoveném příkladu v závislosti na počtu odsloužených let ve služebním poměru. Zdroj: vlastní výpočet

4.2.2.4. Výpočet výsluhového příspěvku a srovnání jeho výše dle délky služby

Výpočet výsluhového příspěvku u vojáků z povolání vychází také z průměrného hrubého měsíčního platu za posledních 5 let služby, u našeho modelového příkladu tedy z částky 32 799 Kč. Jedna měsíční splátka výsluhového příspěvku představuje procentuální výši z této základní částky v závislosti na vypočítané délce služby. Konkrétně u našeho příkladu je po 15 letech služby, což představuje 5 % výši výsluhového příspěvku, měsíční

přiznaná splátka 1 640 Kč. To popravdě není částka, která splňuje regulační, kompenzační nebo sociální funkci, ale pouze funkci motivační k setrvání ve služebním poměru a s tím spojeným zvýšením výsluhových nároků. Srovnání měsíční výše výsluhového příspěvku v závislosti na délce služebního poměru můžeme vidět v následující tabulce. Můžeme zde pozorovat, jak výše příspěvku mezi patnáctým a dvacátým rokem razantně roste, konkrétně o 6,2 % ročně, zde je odchod do výslužby již pokryt slušnou výší výsluhového příspěvku. S dalším nárůstem odsloužených let se procentuální nárůst opět zpomaluje, od jedenadvacátého roku o 2,5 % ročně, od sedmadvacátého roku už pouze o 1 % ročně a svého maxima dosáhne po 30 letech služby.

Srovnání výše výsluhového příspěvku u stanoveného příkladu v závislosti na počtu odsloužených let ve služebním poměru	
Délka služby	Měsíční dávka výsluhového příspěvku
15 let	1 640 Kč
16 let	3 674 Kč
17 let	5 707 Kč
18 let	7 741 Kč
19 let	9 774 Kč
20 let	11 808 Kč
21 let	12 628 Kč
22 let	13 448 Kč
23 let	14 268 Kč
24 let	15 088 Kč
25 let	15 908 Kč
26 let	16 728 Kč
27 let	17 056 Kč
28 let	17 384 Kč
29 let	17 712 Kč
30 let a více	18 040 Kč

Tabulka 9 Srovnání výše výsluhového příspěvku vojáka z povolání ve stanoveném příkladu v závislosti na počtu odsloužených let ve služebním poměru. Zdroj: vlastní výpočet

4.3. Statistické údaje spojené s výsluhovými nároky

4.3.1. Statistické údaje o výsluhových příspěvcích bývalých příslušníků bezpečnostních sborů za roky 2010 až 2020

Už v předešlých částech této práce bylo řečeno, že o výplatu výsluhového příspěvku se stará Odbor sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra ČR. Ze závěrečného účtu kapitoly 314 státního rozpočtu za období let 2010 až 2020 jsem si vybral data pro statistický přehled počtu vyplácených výsluhových příspěvků a částku vynaloženou na tuto položku. Dosadil jsem tyto informace do následující tabulky a provedl porovnání s výdajovou složkou rozpočtu Ministerstva vnitra ČR v tomto období, kde jsem vypočítal procentuální podíl na rozpočtu ministerstva za jednotlivé roky. Závěrečný účet za rok 2021, nebyl bohužel v době tvorby této práce ještě zveřejněn. V tabulce tedy můžeme vyčíst, že podíl výdajů na výsluhové příspěvky se každoročně pohybuje zpravidla mezi 5 % až 7 % z celkových výdajů Ministerstva vnitra. Pokud jde o tento podíl na rozpočtu resortu, nejde sice o zanedbatelnou částku, ale z pohledu stability bezpečnostního systému České republiky poměrně důležitou. Bylo už řečeno, že by návrh zrušení nebo výrazného snížení tohoto benefitu mohl znamenat výrazný odliv příslušníků, kteří již splňují podmínky pro vyplácení výsluhového příspěvku, z bezpečnostních sborů a doplnění těchto neobsazených služebních míst by jistě trvalo několik let.

Rok	Počet vyplácených dávek	Výdaje na výsluhové příspěvky (v mil. Kč)	Rozpočet MV - výdaje (v mil. Kč)	Podíl výdajů na výsluhové příspěvky z celkového rozpočtu MV za rok
2010	27 497	3 203	59 464	5,39%
2011	28 993	3 615	53 783	6,72%
2012	29 981	3 769	53 509	7,04%
2013	30 099	3 778	54 619	6,92%
2014	29 884	3 698	55 793	6,63%
2015	29 728	3 645	62 887	5,80%
2016	29 788	3 618	60 624	5,97%
2017	30 056	3 680	66 358	5,55%
2018	30 187	3 787	74 346	5,09%
2019	30 908	4 015	80 471	4,99%
2020	32 170	4 508	93 001	4,85%

Tabulka 10 Přehled počtu vyplácených výsluhových příspěvků v resortu MV za roky 2010 až 2020 a jejich podíl na celkovém rozpočtu resortu. Zdroj: Návrh závěrečného účtu kapitoly 314 - Ministerstvo vnitra za roky 2010 - 2020 [online]. [cit. 27.2.2022]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/rozpocet-mv-archiv.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d> a vlastní výpočty

4.3.2. Statistické údaje o výsluhových příspěvcích bývalých vojáků z povolání za roky 2010 až 2020

Srovnání stejných údajů jsem provedl i u resortu Ministerstva obrany ČR na základě údajů ze závěrečného účtu kapitoly 307 státního rozpočtu za období let 2010 až 2020 a vlastních výpočtů. V následující tabulce tedy vidíme přehled počtu vyplácených výsluhových příspěvků a částku na tuto položku vynaloženou z rozpočtu ministerstva. Zde můžeme vidět, že částka vynaložená Ministerstvem obrany je zhruba poloviční, oproti částce vyplácené Ministerstvem vnitra, stejně jako počet bývalých příslušníků, kteří tyto dávky pobírají. Lze také v případě Ministerstva obrany pozorovat, že i když je částka vynakládaná na výsluhové příspěvky v posledních 12 letech téměř stejná, díky zvyšujícímu se rozpočtu ministerstva se podíl vynaložený na výsluhy zmenšuje a v loňském roce se blížil k 3 %. I zde se po dlouhá léta spekuluje o možné změně výpočtů či výplaty výsluhových nároků, ale naštěstí vždy došlou pouze k drobným kosmetickým úpravám a nezapříčinilo to hromadný odchod vojáků do výslužby.

Rok	Počet vyplácených dávek	Výdaje na výsluhové příspěvky (v mil. Kč)	Rozpočet MO - výdaje (v mil. Kč)	Podíl výdajů na výsluhové příspěvky z celkového rozpočtu MO za rok
2010	17 339	2 414	52 374	4,61%
2011	17 090	2 445	46 431	5,27%
2012	16 884	2 443	43 458	5,62%
2013	16 772	2 428	43 525	5,58%
2014	16 717	2 449	45 125	5,43%
2015	16 399	2 419	49 055	4,93%
2016	15 959	2 355	49 719	4,74%
2017	15 608	2 329	57 304	4,06%
2018	15 544	2 372	63 345	3,74%
2019	15 467	2 426	70 983	3,42%
2020	15 618	2 570	76 207	3,37%

Tabulka 11 *Přehled počtu vyplácených výsluhových příspěvků v resortu MO za roky 2010 až 2020 a jejich podíl na celkovém rozpočtu resortu. Zdroj: Návrh závěrečného účtu státního rozpočtu České republiky za roky 2010 až 2020. Kapitola 307 - Ministerstvo obrany [online]. [cit. 27.2.2022]. Dostupné z: <https://mocr.army.cz/finance-a-zakazky/resortni-rozpocet/resortni-rozpocet-5146/> a vlastní výpočty*

ZÁVĚR

V této práci jsem se snažil o ucelený pohled na problematiku výsluhových nároků příslušníků bezpečnostních sborů a ozbrojených sil České republiky jako benefitu po skončení služebního poměru za náročnost služby a povinnosti některých ústupků na občanských právech. Představil jsem složky bezpečnostních sborů a zákon, který řeší podmínky jejich služby a také výsluhových nároků. Popsal jsem jednotlivé druhy výsluhových nároků, podmínky pro jejich získání a případy, kdy příslušníkům může tento nárok zaniknout. Představil jsem nárokové i nenárokové složky platu, které ovlivňují výsluhové nároky a jejich výši.

Zájem o službu v bezpečnostních sborech většinou pramení z chuti pomáhat lidem a chránit svou vlast, někdy je to možnost své záliby proměnit v zaměstnání. Postupem času příslušníci zjišťují, že jde o stabilní zaměstnání, které dobře zabezpečí jejich rodiny a ke konci kariéry se výsluhové nároky stávají větším a větším motivačním prvkem pro setrvání ve služebním poměru jakožto i kázeňským motivátorem, aby příslušník na tento benefit neztratil nárok. Protože je a vždy bude snaha o zrušení výsluhových nároků možným spouštěčem hromadného opouštění bezpečnostních sborů a to především těch nejzkušenějších příslušníků, měli by se těchto kroků političtí představitelé vyvarovat, nebo je alespoň prosazovat velice citlivě. Pokud by přeci jen chtěli jít směrem úspor v tomto odvětví, bylo by možnou variantou vyplácet výsluhové příspěvky na dobu určitou, třeba 5 až 10 let, což by dlouhodobě snížilo náklady a navíc by to motivovalo příslušníky zůstat ve služebním poměru, ale ne až do důchodového věku.

Při výpočtu výsluhových nároků samozřejmě organizace, které mají na starost jejich vyplácení, používají vlastní programové vybavení, které provádí výpočty za ně. Já jsem se však chtěl pokusit o vlastní výpočty a popsat je tak, aby každý příslušník nebo voják byl schopný si spočítat vlastní výsluhové nároky a možnost jejich navýšení při setrvání ve služebním poměru. Samozřejmě, pokud bychom počítali budoucí výsluhové náležitosti, musíme počítat s vědomím, že může docházet k úpravě výše základního tarifu a jednotlivých příplatků ze strany vlády, takže náš výpočet nebude nikdy zcela přesný. Jsem si

také vědom, že výpočtem na konkrétním příkladu nelze plošně určit výši výsluhových nároků pro konkrétní hodnotu a odslouženou dobu, jelikož každý příslušník pobírá jinou výši různých příplatků. I toto je ale dalším motivátorem pro zvyšování kvalifikace a službu třeba ve vyšší rizikové skupině, protože toto dělá rozdíl ve výši výsluhového příspěvku a odstupného. Jednalo se mi ale především o představení jednotlivých složek služebního platu, ze kterého se výsluhové nároky vypočítávají, co mezi tyto náležitosti patří a v jakém případě na ně mají či nemají bývalí příslušníci nárok.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie

1. CHROBÁK, Jiří, Aleš BLAHUT, Jan KULHÁNEK a Stanislav VODIČKA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. ISBN 978-80-7598-539-2
2. TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem, poznámkami a judikaturou*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Olomouc: ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2
3. TOMEK, Petr. *Slovník služebního poměru*. 1. vydání. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2009. ISBN 978-80-7263-541-2

Právní předpisy

4. Zákon č. 15/1914 ř. z., o služebním poměru státních úředníků a státních úřadů ve znění k 25.1.1914
5. Zákon č. 203/1919 Sb., jenž se týče převzetí pošt mistrů, poštovních oficiantů, poštovních expedientů se zkouškou oficiantskou a telegrafních adjunktů (aspirantů) do stavu státních úředníků zařazených do hodnostních tříd ve znění k 10.4.1919
6. Zákon č. 274/1919 Sb., jímž se upravují služební příjmy a výslužné učitelstvu na veřejných školách obecných a občanských (měšťanských) ve znění k 23.5.1919
7. Zákon 16/1920 Sb., jímž upravují se služební poměry trvale ustanovených zřízenců při obcích v Čechách, na Moravě a ve Slezsku ve znění k 17.12.1919
8. Zákon 17/1920 Sb., jímž upravují se služební poměry trvale ustanovených zřízenců a cestářů okresních zastupitelstev v Čechách a okresních silničních výborů na Moravě a ve Slezsku ve znění k 17.12.1919
9. Zákon č. 153/1923 Sb., kterým se upravují některé služební poměry četnictva a některé četnické požitky, zejména odpočivné a zaopatřovací ve znění k 4.7.1923

10. Zákon č. 103/1926 Sb., *o úpravě platových a některých služebních poměrů státních zaměstnanců (Platový zákon)* ve znění k 7.7.1926
11. Zákon č. 159/1945 Sb., *o zvláštním přídavku státním a některým jiným veřejným zaměstnancům, jakož i poživatelům státních odpočivných (zaopatřovacích) platů* ve znění k 31.12.1945
12. Zákon č. 66/1950 Sb., *o pracovních a platových poměrech státních zaměstnanců* ve znění k 17.5.1950
13. Zákon č. 76/1959 Sb., *o některých služebních poměrech vojáků* ve znění k 18.12.1959
14. Zákon č. 65/1965 Sb., *zákoník práce* ve znění k 16.6.1965
15. Zákon č. 100/1970 Sb., *o služebním poměru příslušníků Sboru národní bezpečnosti* ve znění k 17.11.1970
16. Zákon č. 186/1992 Sb., *o služebním poměru příslušníků Policie České republiky* ve znění k 19.3.1992
17. Zákon č. 154/1994 Sb., *o bezpečnostní informační službě* ve znění k 27.7.1994
18. Zákon č. 221/1999 Sb., *o vojácích z povolání* v posledním znění
19. Zákon č. 361/2003 Sb., *o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů* v posledním znění
20. Zákon č. 262/2006 Sb., *zákoník práce* v posledním znění
21. Dekret presidenta republiky č. 68/1945 Sb., *o reaktivaci veřejných zaměstnanců* ve znění k 20.9.1945
22. Nařízení vlády státu československého čís. 100, *o příplatcích k drahotným přídavkům pro státní zřízence činné i ve výslužbě a pro jich pozůstalé* ve znění k 23.12.1918
23. Vládní nařízení č. 69/1940 Sb., *o převzetí pensijního zaopatření nepřevzatého Německou říší podle nařízení ze dne 19. října 1939 (Říš. zák. I, str. 2059) a o skončení služebního poměru zaměstnanců převzatých Německou říší podle téhož nařízení* ve znění k 21.12.1939
24. Vládní nařízení č. 220/1941 Sb., *o změně a doplnění zákona ze dne 4. července 1923, č. 153 Sb., kterým se upravují některé služební poměry četnictva a některé četnické požitky, zejména odpočivné a zaopatřovací* ve znění k 30.4.1941

25. Nařízení č. 59/2015 Sb., o služebních tarifech a o zvláštním příplatku pro vojáky z povolání ve znění k 9.3.2015
26. Nařízení č. 346/2016 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 59/2015 Sb., o služebních tarifech a o zvláštním příplatku pro vojáky z povolání ve znění k 21.9.2016
27. Nařízení č. 175/2017 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 59/2015 Sb., o služebních tarifech a o zvláštním příplatku pro vojáky z povolání ve znění k 14.6.2017
28. Nařízení č. 328/2017 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 59/2015 Sb., o služebních tarifech a o zvláštním příplatku pro vojáky z povolání ve znění k 25.9.2017
29. Nařízení č. 305/2018 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 59/2015 Sb., o služebních tarifech a o zvláštním příplatku pro vojáky z povolání ve znění k 12.12.2018
30. Nařízení č. 322/2019 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 59/2015 Sb., o služebních tarifech a o zvláštním příplatku pro vojáky z povolání ve znění k 25.11.2019
31. Nařízení č. 336/2019 Sb., kterým se stanoví stupnice základních tarifů pro příslušníky bezpečnostních sborů ve znění k 9.12.2021
32. Nařízení č. 532/2021 Sb., kterým se stanoví stupnice základních tarifů pro příslušníky bezpečnostních sborů ve znění k 29.12.2019
33. Nařízení č. 533/2021 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 59/2015 Sb., o služebních tarifech a o zvláštním příplatku pro vojáky z povolání, ve znění pozdějších předpisů, a zrušuje nařízení vlády č. 427/2021 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 59/2015 Sb., o služebních tarifech a o zvláštním příplatku pro vojáky z povolání, ve znění pozdějších předpisů ve znění k 29.12.2021

Ostatní

34. *Návrh závěrečného účtu kapitoly 314 - Ministerstvo vnitra za rok 2010* [online]. [cit. 27.2.2022]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/rozpocet-mv-archiv.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

35. *Návrh závěrečného účtu kapitoly 314 - Ministerstvo vnitra za rok 2011*
[online]. [cit. 27.2.2022]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/rozpocet-mv-archiv.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>
36. *Návrh závěrečného účtu kapitoly 314 - Ministerstvo vnitra za rok 2012*
[online]. [cit. 27.2.2022]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/rozpocet-mv-archiv.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>
37. *Návrh závěrečného účtu kapitoly 314 - Ministerstvo vnitra za rok 2013*
[online]. [cit. 27.2.2022]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/rozpocet-mv-archiv.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>
38. *Návrh závěrečného účtu kapitoly 314 - Ministerstvo vnitra za rok 2014*
[online]. [cit. 27.2.2022]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/rozpocet-mv-archiv.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>
39. *Návrh závěrečného účtu kapitoly 314 - Ministerstvo vnitra za rok 2015*
[online]. [cit. 27.2.2022]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/rozpocet-mv-archiv.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>
40. *Návrh závěrečného účtu kapitoly 314 - Ministerstvo vnitra za rok 2016*
[online]. [cit. 27.2.2022]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/rozpocet-mv-archiv.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>
41. *Návrh závěrečného účtu kapitoly 314 - Ministerstvo vnitra za rok 2017*
[online]. [cit. 27.2.2022]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/rozpocet-mv-archiv.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>
42. *Návrh závěrečného účtu kapitoly 314 - Ministerstvo vnitra za rok 2018*
[online]. [cit. 27.2.2022]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/rozpocet-mv-archiv.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>
43. *Návrh závěrečného účtu kapitoly 314 - Ministerstvo vnitra za rok 2019*
[online]. [cit. 27.2.2022]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/rozpocet-mv-archiv.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>
44. *Návrh závěrečného účtu kapitoly 314 - Ministerstvo vnitra za rok 2020*
[online]. [cit. 27.2.2022]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/rozpocet-mv-archiv.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

45. *Návrh závěrečného účtu státního rozpočtu České republiky za rok 2010. Kapitola 307 - Ministerstvo obrany* [online]. [cit. 27.2.2022]. Dostupné z: <https://mocr.army.cz/finance-a-zakazky/resortni-rozpocet/resortni-rozpocet-5146/>
46. *Návrh závěrečného účtu státního rozpočtu České republiky za rok 2011. Kapitola 307 - Ministerstvo obrany* [online]. [cit. 27.2.2022]. Dostupné z: <https://mocr.army.cz/finance-a-zakazky/resortni-rozpocet/resortni-rozpocet-5146/>
47. *Návrh závěrečného účtu státního rozpočtu České republiky za rok 2012. Kapitola 307 - Ministerstvo obrany* [online]. [cit. 27.2.2022]. Dostupné z: <https://mocr.army.cz/finance-a-zakazky/resortni-rozpocet/resortni-rozpocet-5146/>
48. *Návrh závěrečného účtu státního rozpočtu České republiky za rok 2013. Kapitola 307 - Ministerstvo obrany* [online]. [cit. 27.2.2022]. Dostupné z: <https://mocr.army.cz/finance-a-zakazky/resortni-rozpocet/resortni-rozpocet-5146/>
49. *Návrh závěrečného účtu státního rozpočtu České republiky za rok 2014. Kapitola 307 - Ministerstvo obrany* [online]. [cit. 27.2.2022]. Dostupné z: <https://mocr.army.cz/finance-a-zakazky/resortni-rozpocet/resortni-rozpocet-5146/>
50. *Návrh závěrečného účtu státního rozpočtu České republiky za rok 2015. Kapitola 307 - Ministerstvo obrany* [online]. [cit. 27.2.2022]. Dostupné z: <https://mocr.army.cz/finance-a-zakazky/resortni-rozpocet/resortni-rozpocet-5146/>
51. *Návrh závěrečného účtu státního rozpočtu České republiky za rok 2016. Kapitola 307 - Ministerstvo obrany* [online]. [cit. 27.2.2022]. Dostupné z: <https://mocr.army.cz/finance-a-zakazky/resortni-rozpocet/resortni-rozpocet-5146/>
52. *Návrh závěrečného účtu státního rozpočtu České republiky za rok 2017. Kapitola 307 - Ministerstvo obrany* [online]. [cit. 27.2.2022]. Dostupné z: <https://mocr.army.cz/finance-a-zakazky/resortni-rozpocet/resortni-rozpocet-5146/>

53. *Návrh závěrečného účtu státního rozpočtu České republiky za rok 2018. Kapitola 307 - Ministerstvo obrany* [online]. [cit. 27.2.2022]. Dostupné z: <https://mocr.army.cz/finance-a-zakazky/resortni-rozpocet/resortni-rozpocet-5146/>
54. *Návrh závěrečného účtu státního rozpočtu České republiky za rok 2019. Kapitola 307 - Ministerstvo obrany* [online]. [cit. 27.2.2022]. Dostupné z: <https://mocr.army.cz/finance-a-zakazky/resortni-rozpocet/resortni-rozpocet-5146/>
55. *Návrh závěrečného účtu státního rozpočtu České republiky za rok 2020. Kapitola 307 - Ministerstvo obrany* [online]. [cit. 27.2.2022]. Dostupné z: <https://mocr.army.cz/finance-a-zakazky/resortni-rozpocet/resortni-rozpocet-5146/>